

Terrorfinansiering

EN RETTSDOGMATISK ANALYSE AV SKYLDKRAVET I STRL. § 114 B,
MED EN KOMPARATIV ANALYSE AV SKYLDKRAVET I NORDISK RETT.

Specialeavhandling av Aizah Amir Aftab og Weronica Berg
CAND.JUR AALBORG UNIVERSITET 2021 – 2023 | 17.MAI 2023 | VEILEDER: LENE WACHER
LENTZ

Universitet: Aalborg Universitet

Utdannelse: Jura

Oppgave: Kandidatspesiale

Fagområde: Strafferett og Økonomisk kriminalitet

Norsk tittel: «*En rettsdogmatisk analyse av skyldkravet i strl. 114 B, med en komparativ analyse av skyldkravet i nordisk rett.*»

Engelsk tittel: «*A legal dogmatic analysis of the culpability requirement in section 114 B of the Danish Penal Code, with a comparative analysis of the culpability requirement in Nordic law.*»

Forfattere: Aizah Amir Aftab (20211168) og Weronica Berg (20216443)

Veileder: Lene Wachter Lentz

Avleveringsdato: 17 mai 2022

Antall anslag: 131 503

Ordtelling

Statistikk:

Sider	63
Ord	19 805
Tegn (ikke mellomrom)	111 794
Tegn (med mellomrom)	131 503
Avsnitt	406
Linjer	1 508

Ta med fotnoter og sluttnoter

Lukk

Abstract

The thesis is emphasizing a legal dogmatic analysis of the culpability requirement in section 114 B of the Danish Penal Code, with a comparative analysis of the culpability requirement in Nordic law.

The purpose of the thesis is to analyze this and examine the legal policy considerations in the legal landscape. This will be achieved through an analysis and exploration of the Danish law, as well as a comparison with Nordic law by examining relevant legal sources, preparatory works, case law, current issues, and the risk of terrorism financing in Scandinavia. The analysis will also involve interpreting the relevant provisions and examining aspects and theoretical perspectives.

To maintain the scope of the thesis and achieve a deeper understanding of the terrorism financing provision in Section 114b, it is necessary to delimit the study in the following ways:

The main focus will be on Section 114b of the Danish Penal Code to fulfill the purpose of the thesis, as this provision pertains to terrorism financing in Denmark.

Norwegian and Swedish law will not be treated in the same depth, but they will be examined to the extent necessary to conduct a comparative analysis of the area requirement in the respective countries' terrorism financing provisions.

The goal is to provide a comprehensive overview of terrorism financing in Scandinavia to contribute valuable insights that can inform and contribute to the legal discussion on terrorism financing, with the hope of combating terrorism financing across Scandinavia and protecting national and international interests. To achieve this, it is relevant to examine the similarities, differences, and legislative trends across the countries.

Through an analysis and exploration of Danish law, as well as a comparative examination of relevant legal sources, preparatory works, case law, current issues, and the risk of terrorism financing in Scandinavia, this study has shed light on the importance of focusing on terrorism financing, both in Denmark and in Scandinavia as a whole.

In the process, the analysis has gained valuable insights into the legal framework surrounding the subject matter. By examining the similarities, differences, and legislative trends across the countries, there is no doubt that there is a shared goal of combating terrorism financing throughout Scandinavia and safeguarding national and international interests.

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	5
1.1	GENERELT	5
1.2	AKTUALITET OG RISIKO FOR TERRORFINANSIERING I SKANDINAVIA	6
1.2.1	<i>Danmark</i>	6
1.2.2	<i>Kort om aktualitet og risiko for terrorfinansiering i Norge og Sverige</i>	10
1.2.2.1	Norge	10
1.2.2.2	Sverige	11
1.2.3	<i>Behovet for strafferammen</i>	13
1.3	PROBLEMSTILLING OG AVGRENSNING	13
1.4	AVHANDLINGENS STRUKTUR OG VIDERE FREMSTILLING	15
2	TEORETISK RAMMEVERK	16
2.1	RETTSDOGMATISK METODE	16
2.2	KOMPARATIV METODE	16
2.3	RETTSPOLITISK METODE	17
2.4	RETTSKILDER	17
2.4.1	<i>Lover</i>	17
2.4.2	<i>Internasjonal rett og Inkorporering av konvensjoner</i>	18
2.5	RETTSPRAKSIS	19
3	RETTLIG RAMMEVERK	19
3.1	INTRODUKSJON TIL STRL. § 114 B OM TERRORFINANSIERING	19
3.1.1	<i>Hva er omfattet som terrorfinansiering?</i>	21
3.2	HISTORISK BAKGRUNN OG UTVIKLING AV TERRORFINANSIERINGSBESTEMMELSEN	23
3.3	AKTØRER	28
4	RETTSDOGMATISK ANALYSE AV SKYLDKRAVET I STRL. 114 B	30
4.1	TOLKNING AV LOVTEKSTEN	30
4.1.1	<i>«direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til»</i>	31
4.1.2	<i>«direkte eller indirekte tilvebringinger eller innsamler midler til eller»</i>	32
4.1.3	<i>«direkte eller indirekte stiller penge, andre formuesgoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a»</i>	34
4.1.4	<i>«der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a»</i>	35
4.2	SKYLDKRAVET I STRAFFERETTEN	37
4.2.1	<i>Skyldkravets betydning og funksjon i strl. § 114 b, med fokus på forsøk, medvirkning og forsett. .</i>	41
4.3	BEVISBILDET I LYS AV RETTSPRAKSIS	44
4.3.1	<i>Bevisbildet ved vurderingen av terrorfinansieringsforsettet</i>	45
4.4	DELKONKLUSJON	55
5	KOMPARATIV ANALYSE AV SKANDINAVISK RETT	57
5.1	LOVREGULERING I NORGE	57
5.1.1	<i>Dom LB-2021-100870</i>	58
5.2	LOVREGULERING I SVERIGE	60
5.2.1	<i>Svea Hovrätt: Dom B 3687-05</i>	60
5.3	LIKHETER	62

5.4	ULIKHETER	62
5.5	DELKONKLUSJON	63
6	SAMMENFATNING OG KONKLUSJON	63
6.1	RETTSPOLITISK	63
6.2	KONKLUSJON	65
7	LITTERATURLISTE	67
7.1	LOVGIVNING	67
7.2	KONVENSJONER, DIREKTIVER.....	67
7.3	LOVFORARBEID, HØRINGSSVAR, CIRKULÆRE OG VEILEDNINGER	67
7.4	BETEKNINGER	67
7.5	RAPPORTER	68
7.6	RETTSPRAKSIS	68
7.6.1	<i>Danmark</i>	68
7.6.2	<i>Norge</i>	68
7.6.3	<i>Sverige</i>	68
7.7	LITTERATUR	68
7.8	INTERNETT	69
8	BILAG	71

1 Innledning

I dette kapitlet vil avhandlingens problemstilling bli introdusert i lys av aktualitet, risiko og behovet for strafferammen. Videre vil avhandlingens avgrensning og struktur bli introdusert.

1.1 Generelt

Etter terrorangrepet på World Trade Center 9. september 2001 er terrorisme fortsatt en av de mest alvorlige og uforutsigbare truslene mot et samfunn over hele verden. I Politiets Etterretningstjeneste (PET)¹ og Center for Terroranalyse (CTA)² årlige vurdering av terrortrusselen mot Danmark i 2023 vurderes det samlet sett at «*terrortruslen mod Danmark fortsatt er i niveauet alvorlig.*»³ Det fremkommer videre at den største terrortrusselen mot Danmark og danske interesser kommer fra personer som sympatiserer med militant islamisme.⁴

Terrorvirksomhet er en svært alvorlig kriminalitetstype, som på lik linje som alt annet i samfunnet er i vesentlig grad avhengig av finansiering og støtte fra sympatisører og bakmenn, som utgjør ryggraden i terroristenes aktiviteter ved å sikre nødvendige midler til å planlegge, utføre og opprettholde deres voldelige operasjoner.⁵ Ordet sympati betyr «*samfølelse, medfølelse (med) eller velvillig interesse (for en, for noe.*»⁶ Det vil si at basert på en tolkning av ordet har personer som «sympatiserer med militant islamisme» har en ekstraordinær villighet til å bidra til at de får oppnådd sine mål.

Det er derfor helt avgjørende å angripe ikke bare selve handlingen, men også de underliggende mekanismer som gjør det mulig for terrororganisasjoner å operere effektivt for å bekjempe og forebygge terrorhandlinger. For å bekjempe finansiering av terror har mange land etter en oppfordring av EU⁷ innført spesifikke lovbestemmelser og internasjonale samarbeidsavtaler som gir myndighetene

---

¹ PET er politiet etterretningstjeneste som arbeider med å indentifisere, forebygge, etterforske og imøtegå trusler mot friheten, demokratiet og sikkerheten i det danske samfunn.

² CTA er et fusjonssenter hvor ansatte fra fire danske myndigheter er inkludert (Politiets Etterretningstjeneste, Forsvarets Etterretningstjeneste, Utenriksdepartementet og National Emergency Management Agency).

³ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 4

⁴ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 4

⁵ Regjeringens strategi for bekjempelse av hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvapen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-strategi-for-bekjempelse-av-hvitvasking-terrorfinansiering-og-finansiering-av-spredning-av-masseodeleggelsesvapen/id2706323/>

⁶ <https://snl.no/sympati>

⁷ <https://faktalink.dk/titelliste/den-danske-antiterrorlov>

verktøy til å etterforske, avdekke og straffeforfølge de som er involvert i slik virksomhet.⁸ I Danmark har vi lovbekendtgørelse 2022-09-38 nr. 1360 Straffeloven, heretter strl. § 114 b som sikter på å bekjempe terrorfinansiering.⁹

Vi lever i en verden som stadig utvikler seg, og innflytelse samt samarbeid på tvers av landegrensener er blitt svært normalisert. I en slik verden er det dermed lettere å finansiere terrorhandlinger, samt. utfordrende å skulle bekjempe terror. Det er derfor absolutt nødvendig å få en dypere og bredere forståelse av temaet, samt. sammenligne med hvordan andre land angriper temaet, i dette tilfellet Norge og Sverige for å kunne effektivt bekjempe terrorfinansiering innad i Danmark.

Ved å analysere skyldkravet og sammenligne med andre skandinaviske land kan dette bidra til ny kunnskap og perspektiver som igjen kan bidra til rettsutvikling og danne et grunnlag for diskusjon om hvordan loven kan endres og tilpasses, samt utvide den juridiske kunnskapen innen feltet, og forhåpentligvis minke terrortrusselen innad i landene.

1.2 Aktualitet og risiko for terrorfinansiering i Skandinavia

I dette kapitlet vil det belyses dypere om aktualitet og risiko for terrorfinansiering innad i Danmark, samt. en kort oversikt over aktualitet og risiko i Norge og Sverige basert på de ulike landenes risikorapporter.

1.2.1 Danmark

I PET sin årlige rapport om «Vurdering af terrortruslen mod Danmark Mars 2023» gis det en detaljert innsikt i den aktuelle situasjonen, samt. risikoen knyttet til terrorfinansiering i landet.¹⁰ Rapporten er utarbeidet av CTA og de opprettholder vurderingen av terrortrusselen alvorlig, hvilket som kom frem av rapporten fra 2022¹¹. CTA fremhever de mest sannsynlige terrorangrepene innenfor de respektive fokusområdene.¹² Det vil i det følgende belyses hva som anses som mest alvorlig i trusselbildet for Danmark.

---

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/da/policies/fight-against-terrorism/#priority>, jf. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-21-20122013/id718216/?ch=2>

⁹ LBKG 2022-09-28 nr 1360 Straffeloven § 114 b

¹⁰ PET og CTA's vurdering af terrortrusselen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 4

¹¹ Ibid

¹² Ibid

Det fremkommer av vurderingen at trusselen fra militante islamister mot Danmark og danske interesser fortsatt er alvorlig.¹³ Til tross for at kapasiteten til transnasjonale militant islamistiske grupper er svekket, har de fortsatt en intensjon om å utføre terrorangrep i Vesten, inkludert i Danmark.¹⁴ Det foregår stadig utviklinger slik som Taliban sin maktovertakelse i Afghanistan og andre steder i verden har gitt større handlingsrom for militant islamistiske grupper.¹⁵ Det vurderes som sannsynlig at noen av gruppene utnytter handlingsrommet for å dirigere eller støtte forsøk på angrep med vesten som mål.¹⁶ Militant islamistisk propaganda oppfordrer jevnlig til å begå terrorangrep, og disse oppfordringene kan inspirere enkeltpersoner i Danmark, spesielt sympatisørene.¹⁷ Dette gjenspeiles i myndighetenes rettsforfølgelse av personer i Danmark for terrorisme eller forsøk på terrorisme i de siste årene. i f.eks. U.2014.3017V begynte PET å etterforske de tiltalte på grunnlag av anonyme opplysninger angående den enes forbindelse til terrorvirksomhet. Politiet fikk på bakgrunn av dette tillatelse til å foreta avlytninger av deres telefoner, samt. internetavlytning.¹⁸

I 2022 var det i åtte saker blitt avsagt dommer etter strl. kapittel 13 om terrorisme, hvorav halvparten av disse involverte grupper av flere dømte personer.¹⁹ I disse sakene illustreres det at trusselen fra militante islamister er stadig mer oppdelt, og radikaliseringen foregår i økende grad på nettet, noe som gjør trusselen utfordrende å oppdage.²⁰

Videre vurderer CTA at trusselen fra høyreekstremister²¹ som generell, og viser til et eksempel hvor en 15-åring ble arrestert og tiltalt for å rekruttere til en høyreekstremistisk gruppe og fremme en terrororganisasjon.²² Det vises til en økende trend i vesten der stadig flere mindreårige blir rekruttert og radikaliserert i høyreekstreme virtuelle miljøer, som ofte har et ønske om å fremskynde samfunnskollaps

---

¹³ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 4

¹⁴ Ibid

¹⁵ Ibid

¹⁶ Ibid

¹⁷ Ibid

¹⁸ Ibid, jf. U.2014.3017.V

¹⁹ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 18

²⁰ Ibid

²¹ Høyreekstremisme er en fellesbetegnelse for ulike politiske standpunkter som ligger ytterst til høyre i politikken spekter, og som inkluderer aksept for bruk av vold for å oppnå politiske mål, jf. <https://snl.no/høyreekstremisme>

²² PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 4

gjennom terrorangrep.²³ Mindreårige er lettpåvirkelige og er sårbare for radikalisering på nettet, der de tilbringer mesteparten av tiden sin.²⁴ Det er spesielt vist til syv risiko- og beskyttelsesfaktorer som viser til unges radikaliseringsprosess, disse er mangel på tilhørighet, utvikling av og eksperimentering med identitet, opplevelser av urettferdighet, sosial og politisk mistillit, resiliens, evne til kritisk tenkning og medie- og informasjonskunnskap.²⁵

Som et resultat av samfunnsmessige strømninger og teknologiske fremskritt som tillater enkeltpersoner å sette sammen egne ekstremistiske narrativer viser rapporten også til en ny og økende trend med hybridisering av terrortrusler, der ulike ideologiske, religiøse og ikke-ideologiske narrativ og metoder blander seg blant dagens ekstremister.²⁶ Michael Hamann, sjef for CTA kommenterer at *«Vi kan se, at det er en stigende tendens i Vesten og i Danmark, at enkeltpersoner i høyere grad sammensætter en cocktail af deres egne verdens- og fjendebilleder, som er præget af ideologiske og religiøse forestillinger, men som også suppleres af konspirationsteorier, ekstrem voldsfascination og helt nære personlige forhold som fx psykiske lidelser.»*²⁷

CTA viser videre til utfordring med ytringsfrihet i demokratiet, hvor åpen tilgang og deltakelse i den politiske debatten anses som en forutsetning for et representativt samfunn, samtidig som polarisering fra andre vestlige land i samfunnet og det politiske systemet fører til økt normalisering av konspirasjoner som blander seg med etablerte politiske narrativer og påstander om illegitime makthavere.²⁸

Av rapporten fremkommer det; *«Dette i lag med økt hybridisering av trusselbildet kan denne utviklingen potensielt påvirke, mobilisere og radikaliserer ikke bare eksisterende ekstremister, men også aktører som tidligere ikke har blitt assosiert med ekstremisme, dette kan ha en potensiell forplantningseffekt på terrortrusselen.»*²⁹

I rapportens punkt 1.6 om terrorfinansiering vurderer CTA at terrorfinansiering fra personer i Danmark hovedsakelig går til militante islamistiske grupper i Syria, Irak, Somalia og Tyrkia, sam. i mindre grad i

---

²³ Ibid

²⁴ En litteraturstudie om ungdom og høyreekstrem radikalisering på internett. <https://munin.uit.no/bitstream/handle/10037/26613/thesis.pdf?sequence=2>

²⁵ Ibid

²⁶ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 8

²⁷ <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2023-03-28-ny-pet-rapport-fremhaever-to-slags-trusler-den-ene-er-ny>

²⁸ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 8

²⁹ Ibid

Afghanistan, Libanon og Palestina.³⁰ De belyser at selv om den islamske stat antas å fortsatt ha betydelige finansielle midler har gruppens inntekter og utgifter blitt redusert etter tapet av territorium i Syria og Irak.³¹ De vurderer det sannsynlig at ekstern finansiering, inkludert støtte til enkeltpersoner i konfliktsoner vil ha relativ større betydning for dem enn tidligere.³² Det vurderes videre at de vil forsøke å utnytte kryptovaluta for å tiltrekke seg donasjoner i økende grad.³³ Utfordringen er at slik som samfunnet utvikler seg, utvikler finansieringsmulighetene seg også, dette forsøker terrorgruppene å utnytte gjennom eksempelvis narkotikakriminalitet i utlandet.³⁴

Dette illustreres gjennom flere domfellelser de siste årene der personer er dømt etter strl. for finansiell støtte til terrorisme.³⁵ Felles for sakene er at finansieringen ble utført gjennom overføring av midler til å støtte spesifikke enkeltpersoner og mindre nettverk.³⁶ I november 2022 ble fire personer dømt for bl.a. terrorfinansiering ved å ha overført flere beløp til to danske borgere som hadde sluttet seg til den islamske staten i Syria/Irak i perioden fra 2013 til 2017.³⁷

I Hvidvasksekretariatets fjerde kvartalsrapport fra 2022 fremkommer det at de mottok 29.310 underretninger³⁸ hvorav 224 av disse omhandlet «Terror Financing Report», TFR.³⁹

Samlet sett gir CTA-rapporten en verdifull innsikt i terrortrusselen i Danmark, og viser at terrortrusselen fortsatt er stor, samt. at finansiering av terror blir vanskeligere å oppdage da samfunnet utvikler seg og flere skjulte finansieringsmuligheter oppstår som følge av utviklingen.⁴⁰

---

³⁰ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 18

³¹ Ibid

³² Ibid

³³ Ibid

³⁴ Ibid

³⁵ Ibid

³⁶ Ibid

³⁷ Ibid

³⁸ Varslene er avgjørende i kampen mot hvitvasking og terrorfinansiering. Jo mer spesifikke varslene er og jo høyere kvalitet på informasjonen, desto raskere kan varslene videreformidles og behandles, slik at vi kan identifisere kriminelle aktører og få siktede personer og virksomheter dømt for brudd på straffeloven, hvitvasking. lov osv.

https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/inline-files/Hvidvasksekretariatet_Kvartalsrapport%20Q4%202022_Final.pdf s. 1

³⁹ Terror Financing Report (TFR): Varsling om mulig terrorfinansiering som inneholder mistenkelige transaksjoner, for eksempel til og fra høyrisikoland, https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/inline-files/Hvidvasksekretariatet_Kvartalsrapport%20Q4%202022_Final.pdf s. 2

⁴⁰ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 8

1.2.2 Kort om aktualitet og risiko for terrorfinansiering i Norge og Sverige

1.2.2.1 Norge

I den Nasjonale Risikovurderingen for hvitvasking og terrorfinansiering⁴¹ fra 2022 av Økokrim⁴² og Politiets Sikkerhetstjeneste, PST⁴³ vurderer PST at terrortrussel nivået i Norge er moderat.⁴⁴ Det vurderes at radikaliseringsmiljøene både til islamsk ekstremisme og høyreekstremisme skjer hovedsakelig på digitale nettverk, videre vises det også til at på et internasjonalt nivå ser man at mye av finansieringen til disse miljøene skjer også i Norge.⁴⁵

Det vises videre til at kontakten mellom norske ekstremister og terrorgrupper i utlandet er en vedvarende bekymring, og at det vil kunne fortsette å bidra til terrorelatert aktivitet.⁴⁶ Et annet funn i rapporten er at løslatelse av terrordømte i Norge og andre europeiske land vil fortsette å påvirke terrortrusselen negativt.⁴⁷

Europa står nå i en krevende sikkerhetspolitisk situasjon, og en nedprioritering i kontraterrorarbeidet fra vestlige sikkerhets- og etterretningstjenester bidrar til at ekstremister får et større handlingsrom på både fysiske og digitale arenaer.⁴⁸ Løslatelse av de terrordømte i europeiske land, herunder Danmark vil fortsette å påvirke terrortrusselen negativt.⁴⁹

ISIL, Al-Qaida og deres tilknyttede grupper er avhengige av økonomisk støtte fra sitt internasjonale nettverk av tilhengere og fra familier til fremmedkrigere.⁵⁰ De viktige aktørene for transaksjonene er betalingsforetak og uregistrerte betalingsforetak, slik som hawalaaktører⁵¹, samt. som bruken av virtuell

---

⁴¹ Nasjonal risikovurdering hvitvasking og terrorfinansiering (National Risk Assessment - NRA) er en nasjonal, tverretattlig risikovurdering som beskriver de største truslene, sårbarhetene og risikoene innen hvitvasking og terrorfinansiering. <https://pst.no/globalassets/artikler/utgivelser/2020/nasjonal-trusselvurdering-om-hvitvasking-og-terrorfinansiering-2020.pdf> s. 4

⁴² Økokrim er den sentrale enhet for etterforskning og påtale av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. De er underlagt Politidirektoratet og Riksadvokaten. <https://www.okokrim.no/om-oekokrim.549304.no.html>

⁴³ Politiets sikkerhetstjeneste håndterer de mest alvorlige truslene mot landets sikkerhet. <https://www.pst.no>

⁴⁴ Nasjonal risikovurdering for hvitvasking og terrorfinansiering, Norge 2022: <https://www.nsr-org.no/uploads/images/Nasjonalrisikovurderinghvitvaskingogterrorfinansiering2022-nett.pdf> s.70

⁴⁵ Nasjonal risikovurdering for hvitvasking og terrorfinansiering, Norge 2022: <https://www.nsr-org.no/uploads/images/Nasjonalrisikovurderinghvitvaskingogterrorfinansiering2022-nett.pdf> s. 5

⁴⁶ Ibid

⁴⁷ Ibid

⁴⁸ Ibid

⁴⁹ Ibid

⁵⁰ Nasjonal risikovurdering for hvitvasking og terrorfinansiering, Norge 2022: <https://www.nsr-org.no/uploads/images/Nasjonalrisikovurderinghvitvaskingogterrorfinansiering2022-nett.pdf> s. 72

⁵¹ Hawala er et system for betaling og pengeoverføring over landegrensene. Systemet, som under forskjellige navn er velkjent og brukt i store deler av Asia og i deler av Afrika, fungerer som alternativ til bankvesenet, og er basert på tillit og islamske tradisjoner. <https://snl.no/hawala>

valuta som et finansieringsverktøy er også i vekst.⁵² I rapporten ser man også på en sammenheng mellom smugling av immigranter og terrorfinansiering, det er store summer som går til kriminelle nettverk som driver med menneskesmugling og det er en stor mulighet for at noen av disse pengene kan bli brukt til terrorfinansiering.⁵³

Dette kan illustreres med en dom fra Borgarting Lagmannsrett som ble avsagt i juni 2022 hvor en 40-åring ble dømt til 5 års fengsel for å ha overført til sammen 465.000 kroner fordelt på flere transaksjoner til en fremmedkriger i ISIL⁵⁴ Den andre tiltalte, en 30-årig mann ble frifunnet for terrorfinansiering, men dømt for brudd på finansieringsforetaksloven på grunnlag av ulovlig hawala-virksomhet.⁵⁵ Han ble dømt til å betale en bot på 25.000 kroner, samt. inndragning av 391.000 kroner.⁵⁶

Det vurderes videre i rapporten at flere av sårbarhetene og risikoene for hvitvasking som blir presentert i NRA 2022⁵⁷ gjelder også for terrorfinansiering. I stor grad omhandler dette fordekte transaksjoner, der enten avsendere og/eller mottaker er fordekt eller anonymisert og sporbarheten i transaksjonen minimal.⁵⁸

Det nevnes i rapporten at det spesielt gjelder transaksjoner som foretas via følgende⁵⁹:

- Uregistrerte betalingsforetak og betalingsforetak som ikke etterlever hvitvaskingslovens krav eller rapporterer til Valutaregisteret.
- Virtuell valuta, hvor aktørene etterlater seg elektroniske spor som det kreves oppdatert kunnskap og analyseverktøy for å avdekke.
- Frivillig sektor, hvor enkelte aktører i liten grad registrerer seg og dermed unngår kontroll og rapportering.
- Pengeinnsamling via sosiale medier til krypterte aktører

1.2.2.2 Sverige

I Sverige sin «Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism» fra 2020/2021 fremkommer det at den største delen av finansiering fra Sverige i den analyserte perioden antas å gå til

---

⁵² Ibid

⁵³ Ibid

⁵⁴ Nasjonal risikovurdering for hvitvasking og terrorfinansiering, Norge 2022: <https://www.nsr-org.no/uploads/images/Nasjonalrisikovurderinghvitvaskingogterrorfinansiering2022-nett.pdf> s. 79

⁵⁵ Ibid

⁵⁶ Ibid

⁵⁷ Nasjonal risikovurdering for hvitvasking og terrorfinansiering, Norge 2022: <https://www.nsr-org.no/uploads/images/Nasjonalrisikovurderinghvitvaskingogterrorfinansiering2022-nett.pdf> s. 5

⁵⁸ Ibid

⁵⁹ Ibid

kriminalitet og terroristorganisasjoner utenfor Europa, blant disse er den islamske stat, Al-Qaida, PKK og al-Shabaab.⁶⁰ Det fremkommer videre av rapporten at økningen av terrorfinansiering i løpet av 2010-tallet har nærliggende sammenheng med IS sin vekst og fortsatte internasjonalisering av det voldelige islamistiske miljøet i Sverige, sammen med digitaliseringen av samfunnet.⁶¹

Det har vært en enorm økning av personer i Sverige som tidligere har vært medlemmer av utenlandske terroristorganisasjoner, og den har aldri vært så høy som den er nå.⁶² Det vises også til en økning i personer fra Sverige som har forbindelser til organisasjoner i utlandet.⁶³ Det fremkommer videre at dersom nye organisasjoner med evne til å samle tusenvis av mennesker over hele verden, vil dette bidra til økt terrorfinansiering fra Sverige.⁶⁴

Dette illustreres gjennom internasjonale erfaringer som viser at det ikke kreves store kapitalbeløp for å finansiere planleggingen, forberedelsen og utførelsen av en terroraksjon.⁶⁵ Det fremkommer videre av rapporten at innsamling og pengeoverføring kan skje raskt, enkelt og uten store kostnader, og dette fører til at ved bruk av flere innsamlingsmetoder og mellommenn, både i Sverige og andre land øker muligheten for å skjule opprinnelsen av midlene, samt. muligheten for å operere skjult.⁶⁶

Ifølge rapporten er banksektoren den sektoren som er mest sårbar for terrorfinansiering, uavhengig av at terrorfinansiering er av mindre omfang enn hvitvasking av penger.⁶⁷ Videre fremkommer det at på tross av at terrorfinansiering ikke utgjør en direkte trussel mot det økonomiske systemet, kan det bidra til å skade tilliten til den svenske finanssektoren både på et nasjonalt og internasjonalt nivå.⁶⁸ Risikoen for terrorfinansiering i Sverige er knyttet til bruken av internasjonale kontakter for å sikre at pengene når mottakeren.⁶⁹

Rapporten vurderer konsekvensene av terrorismefinansiering som mer alvorlige sammenlignet med hvitvasking av penger fra et samfunnsperspektiv, spesielt når det er betalingsinstitusjoner, betalingstjenesteleverandører og utstedere av elektroniske penger blir brukt til finansiering av terror.⁷⁰

---

⁶⁰ Rapport: NATIONELL RISKBEDÖMNING AV PENNINGTVÄTT OCH FINANSIERING AV TERRORISM I SVERIGE 2020, s. 20

⁶¹ Rapport: NATIONELL RISKBEDÖMNING AV PENNINGTVÄTT OCH FINANSIERING AV TERRORISM I SVERIGE 2020, s. 21

⁶² Ibid

⁶³ Ibid

⁶⁴ Ibid

⁶⁵ Ibid

⁶⁶ Ibid

⁶⁷ Rapport: NATIONELL RISKBEDÖMNING AV PENNINGTVÄTT OCH FINANSIERING AV TERRORISM I SVERIGE 2020, s. 30

⁶⁸ Ibid

⁶⁹ Ibid

⁷⁰ Ibid

1.2.3 Behovet for strafferammen

Basert på det ovenstående kan man se at risikoen for terrortrusselen innad i Skandinavia har nærliggende sammenheng med finansiering av terror. Det er en alvorlig trussel på et nasjonalt og internasjonalt nivå, spesielt nå som mye skjer i den digitale verden. Det er derfor absolutt nødvendig å øke et internasjonalt samarbeid for å forhindre terrorfinansiering, samt. som det er nødvendig med en strafferamme som har en avskrekkende effekt.

I Danmark er strafferammen for terrorfinansiering inntil 12 år med fengsling, jf. strl. § 114 b. I Sverige er strafferammen inntil to år med fengsel, jf. den svenske straffeloven § 3 a. I Norge er strafferammen inntil 10 år med fengsel, jf. den norske straffeloven § 135.

Basert på læren om straff, samt. en tolkning av de ulike bestemmelsene om straff for terrorfinansiering kan man tolke at ved å straffe terrorfinansiering har dette en forebyggende og avskrekkende effekt på terrorhandlinger. Dersom man straffer de som engasjerer seg i terrorfinansiering, vil det gjøre det vanskeligere for gruppene og organisasjonene å skaffe midler til planlegging, samt. utføring av angrep. Straffen bidrar til å minke risikoen for terrorhandlinger, samt. beskytte samfunnet. Videre vil det også ha en avskrekkende faktor for de som vurderer å finansiere virksomheten til terrorister.

Den økte globaliseringen bidrar også til økt risiko for terrorangrep, samt. en større arena for finansiering av terror. Basert på risikorapportene til Danmark, Norge og Sverige ser man at terrorfinansiering er en global utfordring, og det krever et internasjonale samarbeid. De klare strafferammene bidrar til at landene får enklere tilgang til å samarbeide om etterforskning, utlevering og rettsforfølgelse av de involverte i terrorfinansiering.

Det fremkommer av rapporten til Sverige at en av konsekvensene av terrorfinansiering kan svekke tilliten og integriteten til de finansielle systemene. Ved å ha klare og strenge strafferammer, samt. retningslinjer gjør det vanskeligere å utnytte systemene, samt. som bidrar til å opprettholde tilliten til de finansielle institusjonene og opprettholde stabiliteten i økonomien.

Samlet sett er strafferammer på terrorfinansiering nødvendige for å bekjempe terrorisme, avskrekke mulige finansielle støttespillere og beskytte samfunnet mot trusler og skade som kan oppstå som følge av terrorhandlinger.

1.3 Problemstilling og avgrensning

Avhandlingens problemformulering er; *«En rettsdogmatisk analyse av skyldkravet i strl. 114 B, med en komparativ analyse av skyldkravet i nordisk rett.»*

Problemstillingen kan deles opp i to;

1. Hva er betydningen og funksjonen av skyldkravet i strl. § 114 b?
2. Hva kan man lære av å sammenligne skyldkravet straffelovens terrorfinansieringsbestemmelse på tvers av Skandinavia?

Formålet med avhandlingen er å avdekke dette, samt. se på de rettspolitiske hensyn for å se en mulig utvikling av rettsbildet. Dette vil gjøres ved å analysere og utforske skyldkravet, samt. sammenligne med skandinavisk rett ved å undersøke de relevante rettskilder, forarbeider, rettspraksis, aktualitet og risiko for terrorfinansiering i Skandinavia. Det vil også gjennomføres en grundig analyse av skyldkravet ved å tolke de relevante bestemmelser, samt. se på bevisbildet.

Av hensyn til avhandlingens omfang og for å oppnå en dypere forståelse av skyldkravet i terrorfinansieringsbestemmelsen, jf. strl. § 114 b er det nødvendig å avgrense oppgaven på følgende måter.

- Hovedfokuset vil være på den danske strl. § 114 b for å oppnå formålet med avhandlingen, bestemmelsen omhandler terrorfinansiering og vil være sentral i diskusjonen om skyldkravets betydning. Det vil derfor avgrenses mot relevante terrorfinansieringsbestemmelser i andre lover, herunder også straffeloven, samt. andre aspekter som kan være knyttet til terrorfinansiering.
- Norsk og svensk rett vil ikke like grundig bli behandlet, men det vil belyses om det relevante for å kunne gjennomføre en komparativ analyse av skyldkravet til terrorfinansieringsbestemmelsene i de respektive land. Det vil også avgrenses til at kun skyldkravet som fremkommer av landenes straffelov vil bli behandlet.

En slik avgrensning legger til grunn for en grundig og systematisk analyse av skyldkravet i strl. § 114 b, samt. en sammenligning av skyldkravet i Skandinavia. Målet er å lage et grundig overblikk over terrorfinansiering i Skandinavia for å bidra til verdifull innsikt som kan informere om og bidra til den rettslige diskusjonen som omhandler terrorfinansiering i håp om å bekjempe terrorfinansiering på tvers av Skandinavia og beskytte de nasjonale og internasjonale hensyn. For å oppnå det er det relevant å se på likhetene, forskjellene og utviklingstrekkene i lovgivningen på tvers av landene.

1.4 Avhandlingens struktur og videre fremstilling

For å utforske og analysere skyldkravet i strl. § 114 b om terrorfinansiering, samt. gjennomføre en komparativ analyse av skandinavisk rett på en organisert måte er avhandlingen strukturert og organisert på følgende måte:

Kapittel 2 vil introdusere det teoretiske rammeverket for avhandlingen. De ulike metodene som er brukt for å besvare slik som den rettsdogmatiske metoden, komparative metoden og rettspolitiske metoden vil gjennomgås, samt. vil det gis en oversikt over relevante lover, inkl. Internasjonal rett og konvensjoner, samt. rettspraksisen som er brukt.

Kapittel 3 vil introdusere terrorfinansiering, samt. bestemmelsen og formålet med den. Videre vil det belyses om hva som menes med terrorfinansiering. Det historiske perspektivet vil gjennomgås, samt. utviklingen av bestemmelsen. Til slutt vil aktørene bli introdusert.

Kapittel 4 er viet til den rettsdogmatiske analysen. Først vil det gjennomføres en grundig tolkning av ordlyden. Deretter vil det belyses om skyldkravets betydning og funksjon i strafferetten, og deretter i strl. § 114 b med fokus på forsøk, medvirkning og forsett, dette vil illustreres med rettspraksis. Videre vil bevisbildet illustreres med rettspraksis. Avslutningsvis vil de viktigste funnene bli oppsummert.

Kapittel 5 vil gi den komparative analysen til skyldkravet i norsk og svensk rett. Det vil først gis en kortfattet, men relevant introduksjon til skyldkravet i terrorfinansieringsbestemmelsene som fremkommer av de respektive landenes straffelov. Dette vil også illustreres med rettspraksis. Til slutt vil likhetene og forskjellene diskuteres.

Kapittel 6 vil diskutere det rettspolitiske aspektet, samt. mulige forbedringer av gjeldende rett. Avhandlingen vil avsluttes med en konklusjon hvor funnene vil bli oppsummert samt. en refleksjon over lærdom knyttet til rettsområdet.

Til slutt i kapittel 7 vil det gis en oversikt over litteraturlisten med en oversikt over kildene som er brukt for å skrive avhandlingen.

En slik struktur gir en klar og logisk fremstilling av besvarelsen som bidrar til en nøye forskning av skyldkravet og dens betydning i terrorfinansieringsbestemmelsen i strl. § 114 b.

2 Teoretisk rammeverk

I dette kapitlet vil det redegjøres for det teoretiske rammeverket for å besvare problemstillingen i denne avhandlingen. Det vil i det følgende redegjøres for den rettsdogmatiske metoden, komparative metoden, rettspolitiske metoden, samt. bruken av rettskilder inkludert inkorporering av internasjonale rettskilder, konvensjoner og EU-rett til slutt vil det redegjøres for rettspraksis.

2.1 Rettsdogmatisk metode

For å besvare denne avhandlingen vil den rettsdogmatiske metode benyttes, hvor gjeldende rett (de lege lata) vil analyseres og beskrives.⁷¹ Særlig for den rettsdogmatiske metoden er perspektivet på det som undersøkes, systemet av rettsreglene og beskrivelsen av usikkerhet knyttet til rettsstillingen er viktig.⁷² Avhandlingen vil belyse den gjeldende rettsstillingen på terrorfinansieringsområdet i dansk rett, med fokus på straffeloven. I analysedelen vil de tradisjonelle og relevante rettskilder, herunder lov og bekjentgjørelser inndras for å få en forståelse av lovgrunnlaget. Juridisk litteratur vil bli anvendt som et redskap, selv om det ikke er av høy rang er det fortsatt svært relevant for å få en forståelse på et dypere nivå.

2.2 Komparativ metode

Da skyldkravet i terrorfinansieringsbestemmelsen i strl. § 114 b skal undersøkes i denne avhandlingen, er det relevant å anvende den komparative metoden for å få innsikt i hvordan skyldkravet er i straffelovens terrorfinansieringsbestemmelse til Norge og Sverige. Den komparative metoden baseres på en antakelse om at land med beslektet økonomi og struktur, ofte vil løse rettslige problemstillinger på samme måte.⁷³ Danmark, Norge og Sverige hører alle til Skandinavia, og på en rekke områder har de skapt en noenlunde lik rett – og derfor er det nærliggende å sammenligne retten i de tre landene.⁷⁴

Komparativ rett utøves i to former, hvorav Länderbericht-metoden som går ut på et kortfattet sammendrag av landenes rettsstilling på området vil beskrives hver for seg.⁷⁵ I denne avhandlingen vil metoden anvendes til å kort beskrive og analysere det mest relevante i den norske og svenske straffelovs terrorfinansieringsbestemmelser. Gjennom en slik sammenligning av rettsregler og rettspraksis, som tjener samme funksjon, kan likheter og forskjeller påvises. Dette vil brukes som ledd i

---

⁷¹ Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, 2022, s. 211

⁷² Ibid

⁷³ Evald, Juridisk teori, metode og videnskab 2016, s. 178

⁷⁴ Evald, Juridisk teori, metode og videnskab 2016, s. 186 f.

⁷⁵ Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, 2022, s. 79

den rettspolitiske argumentasjon, samt. en underbygning av gjeldende rett, men med bevissthet om at dansk rett ikke er bundet av utenlandsk rett.⁷⁶

2.3 Rettspolitisk metode

Rettspolitikken (de lege ferenda) oppgave er å «undersøge behovet for eller muligheden for en ændret retstilstand, samt at beskrive anvisninger på en ny, anden eller mere entydig retstilstand ud fra givne hensyn.»⁷⁷ Rettspolitikk handler om å analysere problemene, noe som forutsetter en viss innsikt i den dogmatiske rettsvitenskap, og deretter belyse om mulige løsninger basert på hensynsavveininger.⁷⁸ Avslutningsvis i denne avhandlingen vil noen rettspolitiske overveielser på bakgrunn av undersøkelsen av gjeldende rett belyses. Rettsdogmatikk og rettspolitikk kan tydelig adskilles, men de er dog nærliggende til hverandre – dette grunnet at domstolene skaper rett basert på de rettspolitiske anbefalinger, samt. fordi kritikk på område kan føre til endring av gjeldende rett.⁷⁹

2.4 Rettskilder

2.4.1 Lover

Straffeloven, samt. forarbeidene hertil i de ulike landene er primært anvendt for å kunne beskrive den gjeldende rett. I sammenheng med anvendelsen av rettskildene vil det foretas en ordlydsfortolkning av de relevante bestemmelser. Ordlydsfortolkning henviser til «en naturlig språklig forståelse».⁸⁰ En slik fortolkning tar utgangspunkt i den «semantiske forståelsen», altså ordenes leksikalske betydning, samt. ordenes betydning i konteksten.⁸¹

Ordlydsfortolkningen suppleres av en formålsfortolkning ved en analyse av lovforarbeidene.

Formålsfortolkning forstås som hva med rimelighet kan antas å ha vært formålet med den konkrete lovgivningen.⁸² Fortolkningen fastsetter utover det hva hensikten til lovgiver har vært med lovregelen, også kalt den subjektive fortolkning.⁸³ Ved å anvende de fortolkningsprinsippene bidrar det til en forståelse av bestemmelsen.

---

⁷⁶ Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, 2022, s. 78

⁷⁷ Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, 2022, s. 79

⁷⁸ Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, 2022, s. 81

⁷⁹ Evald, Juridisk teori, metode og videnskab 2016, s. 155

⁸⁰ Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, 2022, s. 310

⁸¹ Ibid

⁸² Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, 2022, s. 312

⁸³ Ibid

Utover dette vil finanstilsynet veileder om lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme⁸⁴ bli benyttet i analysen for å supplere fortolkningen. Det er viktig å bemerke seg at veiledningen ikke utgjør en selvstendig rettskilde.

Til slutt vil juridisk litteratur anvendes for å få perspektiver på bestemmelsene, da forfatterene som har skrevet bøkene har inngående erfaring og viten innenfor det spesifikke rettsområdet. Det er også her nødvendig å bemerke seg at disse ikke har rettskildemessig verdi. Videre vil også annen litteratur slik som veiledninger, rapporter og andre avtaler benyttes for å belyse problemstillingen.

2.4.2 Internasjonal rett og Inkorporering av konvensjoner

Terrorfinansiering er ofte relatert til internasjonale transaksjoner, og for å forhindre at spesifikke land utnyttes for terrorfinansiering foreligger det et internasjonalt samarbeid. Den internasjonale regulering har derfor en påvirkning på de danske rettskilder på terrorfinansieringsområdet.

Blant de viktigste internasjonale konvensjonene som omhandler terrorfinansiering er FN's sikkerhetsråds resolusjoner om bekjempelse av terrorisme, spesielt resolusjon 1373 fra 2001, som krever at alle medlemslandene skal forhindre og bekjempe finansiering av terrorvirksomhet.⁸⁵ Danmark har også ratifisert FNs konvensjon om bekjempelse av terrorfinansiering fra 1999⁸⁶ og Europarådets konvensjon om forebygging av terrorisme fra 2005.⁸⁷

I tillegg til dette har EU utviklet egne regler og direktiver for bekjempelse av terrorfinansiering, blant annet EUs tredje hvitvaskingsdirektiv (2005/60/EF) og EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv (2015/849/EU).⁸⁸ Gjennom disse direktivene er det satt krav til at medlemslandene skal ha nasjonale regler iverksatt for å bekjempe terrorfinansiering, og bestemmelsen i straffeloven er en del av Danmarks implementering av EUs regelverk på terrorfinansieringsområdet.⁸⁹

Bestemmelsen er altså ikke bare et nasjonalt tiltak, men også en del av Danmarks innsats for å oppfylle sine forpliktelser til de internasjonale implementeringer, samt. samarbeid på tvers av de andre medlemslandene i kampen mot terrorfinansiering.

---

⁸⁴ Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskeloven), 2018

⁸⁵ FNs sikkerhetsråds resolusjon 1373 (2001): <http://unscr.com/en/resolutions/doc/1373>

⁸⁶ Ibid

⁸⁷ Europarådets konvensjon om forebygging av terrorisme (2005): [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:22018A0622\(01\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:22018A0622(01)&from=ES)

⁸⁸ EUs tredje hvitvaskingsdirektiv (2005/60/EF) og EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv (2015/849/EU).

⁸⁹ Ibid

2.5 Rettspraksis

Rettspraksis anses som en rettskilde på bakgrunn av likebehandlingsprinsippet,⁹⁰ men med den stigende lovreguleringen av samfunnet har domstolenes rolle blitt endret.⁹¹ Virksomheten til domstolene består nesten utelukkende i fortolkning av lovregler og ikke like mye i å fastlegge og utvikle alminnelige regler.⁹² Det er derfor brukt rettspraksis fra Danmark, Norge og Sverige for å illustrere og forstå skyldkravet i bestemmelsene i de ulike landene. Dommene som er brukt er relevante til de ulike bestemmelsene og har verdi på området. De er funnet i de ulike lands domsregistre⁹³. Det er dog nødvendig å bemerke at dommene er av ulik rang, og at en dom fra høyere rang har større rettskildemessig verdi.⁹⁴

3 Rettslig rammeverk

I dette kapitlet vil det rettslige rammeverket for terrorfinansiering introduseres. Det vil i det følgende gis en introduksjon til strl. § 114 b om terrorfinansiering, deretter den historiske bakgrunnen, samt utviklingen på området. Til slutt vil det gis en oversikt over hvilke aktører som bekjemper terrorfinansiering i Danmark.

3.1 Introduksjon til strl. § 114 B om terrorfinansiering

«Med fængsel indtil 12 år straffes den, som

1) direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til,

2) direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til eller

3) direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a.» jf. strl. § 114 b

Strl. § 114 b omhandler terrorfinansiering, og sikter på å bekjempe finansiering av terrorvirksomhet ved å kriminalisere handlinger som er rettet mot å gi direkte eller indirekte økonomisk støtte til, tilveiebringe midler til eller stille penger, andre formuesgoder eller finansielle ytelser til rådighet for personer,

---

⁹⁰ «like saker skal behandles likt», Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, s. 332.

⁹¹ Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, s. 333

⁹² Munk – Hansen, Retsvidenskabsteori, s. 334

⁹³ Danmark: Karnov.dk, Norge: Lovdata.no, Sverige: Juno.se

⁹⁴ Evald, At tænke juridisk, 2011, s. 48

grupper eller sammenslutninger som utfører eller planlegger å utføre handlinger som er definert som terrorhandlinger i strl. § 114 eller § 114 a.⁹⁵ Strafferammen for brudd på bestemmelsen er inntil 12 år.⁹⁶

Justitsministeriet i Danmarks høringsnotat om «forslag til ændring af straffeloven og retsplejeloven vedrørende terrorbekæmpelse» fra 2004 ytret at formålet med bestemmelsen er; «... således at forhindre, at danske borgere eller danske organisationer yder økonomisk støtte til terrorhandlinger og derved bidrager til, at terrorhandlinger kan gennemføres, og at forhindre, at Danmark bliver anvendt som et led i internationale finansieringskredsløb til støtte for terrorhandlinger.»⁹⁷

Formålet med bestemmelsen er altså å forhindre at danske borgere eller organisasjoner bidrar til finansiering av terrorhandlinger, samt å sikre at landet ikke blir brukt som en del av internasjonale finansieringskretsløp som støtter terrorisme.⁹⁸ Videre fremgår det av Lov 2020-06-16 nr. 883 om ændring af straffeloven at formålet med bestemmelsen er å styrke innsatsen mot fremmedkrigere og andre terrordømte ytterligere for å gjennomføre de initiativer som gjelder tettere kontroll og straffeskjerpelser.⁹⁹

Bestemmelsen er innsatt til oppfyllelse av bestemmelser i FN-konvensjonen til bekjempelse av finansiering av terrorisme i FN's sikkerhetsråds resolusjon nr. 1373 (2001) og i EU Rådets rammeavtale om bekjempelse av terrorisme.¹⁰⁰ Bestemmelsen har altså en internasjonal dimensjon, og er en implementering av internasjonale forpliktelser.¹⁰¹ Danmark har ratifisert en rekke internasjonale konvensjoner og resolusjoner som forbyr finansiering av terrorvirksomhet, og bestemmelsen er derfor også en implementering av internasjonale forpliktelser for å overholde de internasjonale normer og standarder.¹⁰²

Videre kan det tydes av høringsnotatet at ved å straffe terrorfinansiering etter strl. § 114 b til å svekke de økonomiske ressursene til terrororganisasjonene og begrense deres evne til å planlegge, organisere

---

⁹⁵ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114

⁹⁶ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114 b

⁹⁷ Ibid

⁹⁸ Justitsministeriet i Danmarks høringsnotat om forslag til ændring af straffeloven og retsplejeloven vedrørende terrorbekæmpelse fra 2004.

⁹⁹ Lov 2020-06-16 nr. 883 om ændring af straffeloven

¹⁰⁰ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 71

¹⁰¹ Ibid

¹⁰² Ibid

og utføre terrorhandlinger.¹⁰³ Det er ifølge PET en viktig del av innsatsen for å forebygge og bekjempe terrorisme og opprettholde sikkerheten og stabiliteten i samfunnet.¹⁰⁴

Ved å etablere og utvikle de klare straffebestemmelsene for terrorfinansiering illustrerer Danmark sitt engasjement for å bekjempe terrorisme på alle nivåer, spesielt terrorfinansiering. Dette bidrar til å beskytte enkeltmennesker mot terrorhandlinger, sikre samfunnets sikkerhet, samt. opprettholde rettferdighet, lov og orden.

3.1.1 Hva er omfattet som terrorfinansiering?

Det finnes ikke en universell definisjon og omfang på terrorfinansiering, da det kan variere basert på de ulike lands spesifikke lovgivninger, men de nasjonale lover og internasjonale avtaler slik som FN-resolusjoner og internasjonale konvensjoner kan gi veiledning om hva som anses som terrorfinansiering, og hvilke handlinger som er straffbare.

I Danmark er terrorfinansiering kriminalisert i strl. § 114 b.¹⁰⁵ Bestemmelsens ordlyd fastslår at handlinger som direkte eller indirekte yter økonomisk støtte til, tilveiebringer eller innhenter midler til, eller stiller penger eller andre formuesgoder til rådighet for en person, gruppe eller sammenslutning som begår eller har til hensikt å begå handlinger omfattet av strl. § 114 eller § 114 a, kan straffes med fengsel inntil 12 år.¹⁰⁶

- Strl. § 114 b, nr. 1 retter seg mot den enkelte bidragsyter, som av egne midler gir økonomisk støtte til en person, gruppe eller sammenslutning som begår eller har til hensikt å begå terror- eller terrorlignende handlinger omfattet av strl. § 114 eller § 114 a.¹⁰⁷
- Strl. § 114 b, nr. 2 retter seg mot mellommenn eller formidlingsorganisasjoner som innsamler eller på annen tilveiebringer penger fra de enkelte bidragsytere, f.eks. ved innsamlinger eller lignende eller å skaffe lån fra pengeinstitusjoner til en person, gruppe eller sammenslutning som har til hensikt til å begå terror- eller terrorlignende handlinger.¹⁰⁸

---

¹⁰³ Høringsnotat til strl. § 114 b (HVILKET ÅRSTALL?)

¹⁰⁴ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 4

¹⁰⁵ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114 b

¹⁰⁶ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114 b jf. FNs sikkerhetsråds resolusjon 1373 (2001): <http://unscr.com/en/resolutions/doc/1373>

¹⁰⁷ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72, jf. note 710 i strl. § 114 b på karnov.dk

¹⁰⁸ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72, jf. note 711 i strl. § 114 b på karnov.dk

- Strl. § 114 b, nr. 3 retter seg mot pengeinstitutter eller andre som i ervervsmessig sammenheng eller på annen måte med hensyn til å oppnå fortjeneste yter lån eller leverer en annen finansiell tjenesteytelse eller formidler disse ytelsene.¹⁰⁹ Forarbeidene til bestemmelsen tilsier at det er forutsatt at handlingene etter nr. 3 skjer i ervervsmessig sammenheng eller med hensyn på å oppnå fortjeneste ved formidlingen.

Det er ikke kun straffbart å stille midler eller finansielle tjenesteytelser til rådighet kun for terrorgruppens ulovlige aktiviteter, men også finansiering av terrorgruppens lovlige aktiviteter vil være straffbart.¹¹⁰ Midlene til terrorfinansiering kan være oppnådd både på lovlig og ulovlig vis.¹¹¹

Terrorfinansiering omfatter altså handlinger der økonomiske ressurser, midler eller andre formuesgoder blir direkte eller indirekte brukt til å støtte eller finansiere terrorhandlinger eller terrororganisasjoner. Det kan involvere forskjellige former for økonomisk støtte, transaksjoner eller handlinger som bidrar til å opprettholde, planlegge eller utføre terrorvirksomhet.¹¹²

Noen eksempler på handlinger som kan anses som terrorfinansiering inkluderer¹¹³:

- Direkte pengeoverføringer til en terrororganisasjon eller enkeltpersoner som er involvert i terrorhandlinger.
- Indirekte økonomisk støtte gjennom donasjoner eller innsamling av midler til bruk i terrorvirksomhet.
- Bruk av falske identiteter, fiktive selskaper eller andre metoder for å skjule eller hvitvaske midler som deretter brukes til terrorformål.
- Finansiell støtte til rekruttering, opplæring eller reisekostnader for personer som har til hensikt å delta i terrorhandlinger.
- Bruk av økonomiske ressurser til å anskaffe våpen, spre propagandamateriale eller drive logistiske aktiviteter som støtter terrorvirksomhet.

Dette kan illustreres med dommer fra Vestre og Østre Landsret;

---

¹⁰⁹ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72, jf. note 712 i strl. § 114 b på karnov.dk

¹¹⁰ PET nasjonal risikovurdering av terrorfinansiering I Danmark 2019, s. 32

¹¹¹ Ibid

¹¹² Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114 b

¹¹³ Ibid

Den første dommen er en dom fra Vestre Landsret fra 2014,¹¹⁴ hvor en person ble dømt for å ha samlet inn og overført penger til en som hadde tilknytning til en terrororganisasjon. Det fremkommer av dommen at retten fant det bevist at pengene skulle brukes til å støtte terrorisme, og vedkommende ble dømt etter strl. § 114 b for å ha tilveiebrakt midler til en person som begikk eller hadde hensikt til å begå handlinger omfattet av strl. § 114 og § 114 a.¹¹⁵

Den andre dommen er en dom fra Østre Landsret fra 2019,¹¹⁶ hvor en person ble dømt for å ha overført penger til en person med tilknytning til en terrororganisasjon, med hensikt til å støtte organisasjonen og dens virksomhet.¹¹⁷ Vedkommende ble dømt til etter strl. § 114 b for å ha ytt økonomisk støtte til en gruppe som begikk eller hadde til hensikt å begå handlinger omfattet av strl. § 114 og § 114 a.¹¹⁸

3.2 Historisk bakgrunn og utvikling av terrorfinansieringsbestemmelsen

Etter angrepet på World Trade Center i New York i USA den 11. september 2001 startet en periode preget av økt global bekymring for terrorisme, og selv om Danmark ikke var direkte preget av handlingen var det starten på en internasjonal kamp mot terrorisme. EU oppfordret sine medlemsland til å skjerpe lovgivningen på området og vedtok i den forbindelse en rekke anbefalinger samt felles regler som i et visst omfang forpliktet medlemslandene til å innføre bestemte regler.¹¹⁹

Det ble foretatt en nærmere vurdering av om den danske lovgivningen sikret en tilstrekkelig effektiv innsats mot terrorisme, og på bakgrunn av dette, samt etter anbefalingen fra EU ble det i Danmark i mai 2002 vedtatt med et stort flertall en «antiterrorpakke I» som bestod av en rekke endringer av de allerede eksisterende lovene, slik som straffeloven, rettspleieloven, våpenloven og utlendingsloven, samt en rekke nye straffebestemmelser som skulle gjøre det lettere å etterforske og straffe personer som planlegger eller utfører terrorhandlinger.¹²⁰

En av de mer markante bestemmelsene i terrorpakken var bestemmelsen om terrorfinansiering. Formålet til bestemmelsen er å hindre at terrorister og terrororganisasjoner får tilgang til midler til å planlegge og gjennomføre terrorangrep.¹²¹ Terrororganisasjoner er som alt annet i samfunnet avhengige

---

¹¹⁴ sak nr. S-1256-13

¹¹⁵ Ibid

¹¹⁶ sak nr. S-0766-19

¹¹⁷ Ibid

¹¹⁸ Ibid

¹¹⁹ Justisministeriets redegørelse om erfaringerne med lovgivning indført i forbindelse med anti-terrorpakke I fra 2002 og anti-terrorpakke II fra 2006, <https://www.ft.dk/samling/20091/almdel/reu/bilag/699/889250.pdf>, s. 3

¹²⁰ Ibid

¹²¹ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 71

av finansiering for å kunne utføre terrorangrep. Strl. § 114 b om terrorfinansiering er derfor en viktig bestemmelse i kampen mot terror. Dette oppnår de ved å kriminalisere det å gi økonomisk støtte til terrorvirksomhet eller personer som utfører terrorhandlinger beskrevet i strl. § 114 og § 114 a, samt. å skaffe midler til terrorformål.¹²²

Fra terrorfinansieringsbestemmelsen ble vedtatt i 2002 har den blitt endret og utviklet for å følge samfunnets utvikling. Bestemmelsen har blitt mer omfattende og inkluderer flere typer finansiering som kan kobles opp til terrorfinansiering, slik som finansiering av propaganda og rekruttering til terrororganisasjoner.¹²³

Den originale ordlyden fra 2002 lød slik; «Den, som i øvrigt ved tilskyndelse, råd eller dåd medvirker til at fremme den kriminelle virksomhed eller det fælles formål for en gruppe eller sammenslutning, som foretager en eller flere handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a, nr. 1 eller 2, når virksomheden eller formålet indebærer, at en eller flere handlinger af denne karakter begås, straffes med fængsel indtil 6 år.»¹²⁴

Denne ble innsatt ved L.2002.378, jf. «om baggrunden for lovændringen» og inneholdt en utvidet medvirkelsesregel som omfattet enhver form for støtte til terrororganisasjoner eller til organisasjoner som fremmet terrorhandlinger, selv om støtten ikke kunne føres til konkrete terrorhandlinger.¹²⁵

Et eksempel på bestemmelsens anvendelsesområde kunne være den profesjonelle rådgiver som yter generell rådgivningsbistand til en terrororganisasjon uten at denne rådgivningen kan knyttes til en bestemt terrorhandling.¹²⁶

---

¹²² Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114 b

¹²³ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114 a, jf. forarbeider og PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 4

¹²⁴ Historisk sammenligning av bestemmelsens ordlyd i Karnov;
https://pro.karnovgroup.dk/document/7000914322/LBKG20221360_P114B/compare_versions

¹²⁵ Note 452 til historisk sammenligning av bestemmelsens ordlyd i karnov, jf.
https://pro.karnovgroup.dk/document/7000914322/LBKG20221360_P114B/compare_versions

¹²⁶ Ibid

Nedenunder vil forskjellene fra gjeldende bestemmelse illustreres;

L 2020 883 § 1 stk. 1 nr. 6

Med fængsel indtil 12 år straffes den, som i øvrigt ved tilskyndelse, råd

- 1) direkte eller dåd medvirker indirekte yder økonomisk støtte til,
- 2) direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til at fremme den kriminelle virksomhed eller det fælles formål
- 3) direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, som foretager en der begår eller flere har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a, nr. 1 eller 2, når virksomheden eller formålet indebærer, at en eller flere handlinger af denne karakter begås, straffes med fængsel indtil 6 år. a.

Figur 1: Det røde er tidligere bestemmelse, mens det grønne er nåværende. Forskjellen til gjeldende bestemmelse hentet fra historiske versjoner på Karnov.dk

Etter terrorangrepet i London i juli 2005 nedsatte regjeringen en tverrministriell arbeidsgruppe som skulle foreta en samlet gjennomgang og vurdere den danske samfunnsinnsatsen og beredskap overfor terrorhandlinger.¹²⁷ Denne gruppen offentliggjorde sin rapport «Det danske samfunns innsats og beredskap over for terror» den 3. november 2005.¹²⁸ Rapporten inneholdt 49 anbefalinger som kunne bidra til å ytterligere styrke innsatsen og beredskapet mot terrorhandlinger.¹²⁹ Blant disse anbefalingene ble foreslått blant annet økt utveksling av opplysninger mellom PET, og forsvarrets etterretningstjeneste, FE.¹³⁰ Videre var det en anbefaling om å gi adgang til å innhente personopplysninger hos andre myndigheter, adgang til flypassasjerlister, økte etterforskningsmuligheter på teleområdet, samt. en økt mulighet for TV-overvåkning av sentrale plasser og knutepunkter i trafikken mv.¹³¹

På bakgrunn av arbeidsgruppens anbefalinger utarbeidet regjeringen en handlingsplan for terrorbekjempelse, som inneholdt en rekke initiativer som omhandlet etterretningstjenestenes organisasjon, samarbeid og ressurser, etterforskning av terror, utlendingers opphold i Danmark, det

¹²⁷ Justisministeriets redegørelse om erfaringerne med lovgivning indført i forbindelse med anti-terrorpakke I fra 2002 og anti-terrorpakke II fra 2006, <https://www.ft.dk/samling/20091/almdel/reu/bilag/699/889250.pdf>, s. 3

¹²⁸ Ibid

¹²⁹ Ibid

¹³⁰ Det er Forsvarets Efterretningstjenestes opgave at medvirke til at forebygge og modvirke trusler mod Danmark og danske interesser. <https://www.fe-ddis.dk>

¹³¹ Justisministeriets redegørelse om erfaringerne med lovgivning indført i forbindelse med anti-terrorpakke I fra 2002 og anti-terrorpakke II fra 2006, <https://www.ft.dk/samling/20091/almdel/reu/bilag/699/889250.pdf> s. 3 f.

sivile beredskap, dialog med de muslimske samfunn, samt. forskning.¹³² Handlingsplanen og anbefalingene fra arbeidsgruppen ble etter en forespørselsdebatt¹³³ drøftet av folketinget som i vedtakelsen konstaterte at regjeringen skulle fremsett en rekke lovforslag, altså «anti-terrorpakke II».

I 2006 fremsatte justisministeren et forslag til lov om endring av blant annet straffeloven, som ble vedtatt og gjennomført som lov nr. 542 av 8. juni. 2006.¹³⁴ Disse endringene innebar en utvidelse av terrorfinansieringsbestemmelsen, samt. økt strafferamme med mål om å gi en mer omfattende regulering av finansiering av terror og innføre strengere regler.¹³⁵ Ordlyden til strl. § 114 b ble følgelig endret til;

«Med fængsel indtil 10 år straffes den, som

- 1) direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til,
- 2) direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til eller
- 3) direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a.»¹³⁶

Nedenunder vil forskjellene fra gjeldende bestemmelse illustreres;

Som senest ændret ved: — **L 2020 883 § 1 stk. 1 nr. 6**

Med fængsel indtil 10 12 år straffes den, som

- 1) direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til,
- 2) direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til eller
- 3) direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a.

Figur 2: Det røde er tidligere bestemmelse, mens det grønne er nåværende. Forskjellen til gjeldende bestemmelse hentet fra historiske versjoner på Karnov.dk

¹³² Ibid

¹³³ Debatt som føres i Folketinget i anledning spørsmål til regjeringen eller statsråd kan føre til vedtak av en motivert agenda der det uttrykkes kritikk av eller mistillit til regjeringen, jf. <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=forespørgselsdebat>

¹³⁴ Justisministeriets redegørelse om erfaringerne med lovgivning indført i forbindelse med anti-terrorpakke I fra 2002 og anti-terrorpakke II fra 2006, <https://www.ft.dk/samling/20091/almDEL/reu/bilag/699/889250.pdf> s. 3

¹³⁵ Ibid

¹³⁶ Historisk sammenligning av bestemmelsens ordlyd i Karnov;

https://pro.karnovgroup.dk/document/7000914322/LBKG20221360_P114B/compare_versions

I 2020 vurderte PET at siden sommeren 2012 hadde minst 159 personer fra Danmark utreist og oppholdt seg hos militant islamistiske grupper i Syria og Irak.¹³⁷ Videre ble det vurdert at det i februar 2020 var 21 voksne danske statsborgere som hadde utreist fra Danmark og oppholdt seg i Syria eller nabolandene, 12 av disse var tilbakeholdt eller fengslet, mens de resterende ni fortsatt oppholdt seg på frifot i konfliktsonen eller nabolandene.¹³⁸

Det ble samtidig vurdert at terrortrusselen mot Danmark var alvorlig og at trusselen blant annet kunne komme fra radikaliserede personer i islamistiske miljøer.¹³⁹ Det ble vurdert at fremmedkrigerne som kom til Danmark kunne vært radikaliserede, brutaliserede og voldsklare, samt. at disse kunne bidra til radikaliseringen av personer og miljøer i Danmark.¹⁴⁰ Utfordringen var at fremmedkrigere med dansk statsborgerskap ikke kunne nektes innreise i Danmark, og kunne som utgangspunkt heller ikke nektes dansk pass.¹⁴¹

På bakgrunn av dette fant justisministeriet at det var behov for å styrke det strafferettslige vernet mot terrorisme, og dette førte til at det ble nedlagt et lovforslag for å styrke innsatsen mot fremmedkrigere og andre terrordømte ytterligere ved å gjennomføre initiativer fra utspillet «Vi passer på Danmark - 8 tiltag mod fremmedkrigere» som regjeringen fremla i 2020.¹⁴²

Lovforslaget inneholdt to hovedpunkter, for det første foreslo de å endre straffeloven så domstolene som ledd i en straffedom kunne gi et oppholdsforbud og et kontaktsforbud til personer som ble dømt til ubetinget fengselsstraff for lovens terrorbestemmelser.¹⁴³ Formålet var å forebygge nye terrorhandlinger ved å sikre at terrordømte ikke fastholder eller faller tilbake i radikaliserede miljøer, samt. å minimere mulighetene for at de ville kunne påvirke radikaliseringsutsatte personer i negativ retning.¹⁴⁴

---

¹³⁷ LFF 2020-03-11 nr 130 Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte), https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000849258?tab=preparatory_work#LFF2019-2020_1_130

¹³⁸ Ibid

¹³⁹ Ibid

¹⁴⁰ Ibid

¹⁴¹ Ibid

¹⁴² Ibid

¹⁴³ Ibid

¹⁴⁴ Ibid

For det andre foreslo de en skjerpelse av straffen for overtredelse av straffelovens terrorbestemmelser.¹⁴⁵ Dette ble gjort til dels gjennom en generell forhøyelse av strafferammen og til dels en gjennomgående forhøyelse av gjeldende straffenivå med omkring det halve i forhold til den straffen som fastsettes av domstolene.¹⁴⁶

I lys av dette ble ordlyden til strl. § 114 b endret til følgende, som er den någjeldende ordlyd; «*Med fængsel indtil 12 år straffes den, som*

- 1) *direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til,*
- 2) *direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til eller*
- 3) *direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a.»¹⁴⁷*

3.3 Aktører

Terrorisme er en av nåtidens største sikkerhetsutfordringer¹⁴⁸, og I Danmark anses terrortrusselen som høy.¹⁴⁹ I kjølvannet av store terrorhandlinger slik som 9/11-2001¹⁵⁰, 14/2-2015¹⁵¹ og 22/7-2011¹⁵² kan man se at terrorhandlinger har alvorlige konsekvenser for samfunnet både på et nasjonalt og internasjonalt nivå. Terrorhandlinger har ført til tap av menneskeliv, ødeleggelse av eiendom og infrastruktur, samt. skape frykt, uro og mistillit i befolkningen. Handlinger av slik natur blir virkeliggjort gjennom indirekte eller direkte støtte i form av blant annet finansielle midler.

Det er derfor høyst nødvendig med aktører i kampen mot terrorfinansiering som aktivt jobber for å forhindre at terrorister og terrorgrupper får tilgang til midler og ressurser som muliggjør utførelse av terrorhandlinger.

---

¹⁴⁵ Ibid

¹⁴⁶ Ibid

¹⁴⁷ Historisk sammenligning av bestemmelsens ordlyd i Karnov;

https://pro.karnovgroup.dk/document/7000914322/LBKG20221360_P114B/compare_versions

¹⁴⁸ <https://folkogforsvar.no/tema/terrorisme-ekstremisme/terrorisme-og-ekstremisme/>

¹⁴⁹ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 4

¹⁵⁰ Terrorangrepet på World Trade Center i New York 9. September 2001

¹⁵¹ Terrorangrep i Krudttønden i Østerbro i København 14. februar 2015

¹⁵² Terrorangrepet på Regjeringskvartalet og Utøya i Norge 22. juli 2011

I Danmark er det mange aktører som aktivt arbeider i kampen mot terrorfinansiering, blant de viktigste av disse er Finanstilsynet, Hvidvasksekretariatet, Politiet og anklagemyndigheten, PET, Udenrigsministeriet og SØIK.

Finanstilsynet fører tilsyn med de finansielle virksomheter, herunder pengeinstitusjoner, pensjonskasser, pengeoverførselsvirksomheter og valutavekslere.¹⁵³ De er blant annet den danske delegasjonsleder i The Financial Action Taskforce (FATF).¹⁵⁴

Hvidvasksekretariatet er Danmarks Finansielle Etterretningsenhet, FIU, og de har til oppgave å motta, analysere og videreformidle underretninger om mulig hvitvask og finansiering av terrorisme.¹⁵⁵

Politiet og anklagemyndigheten har den rettshåndhevende myndigheten og skal forholde seg i samarbeid med National Enhed for Særlig kriminalitet, NSK¹⁵⁶ til Hvidvasksekretariets opplysninger om forhold omhandlede finansiering av terrorisme.¹⁵⁷ Disse danner grunnlag for å innlede en etterforskning av straffbare forhold, og de skal straffeforfølge disse forholdene.¹⁵⁸

PET er ansvarlige for utarbeidelsen av den nasjonale risikovurderingen for terrorfinansiering i Danmark, samt. andre utgivelser angående bekjempelse og forebyggelse av terrorfinansiering.¹⁵⁹ De undersøker videre mulige straffbare forhold i forhold til finansiering av terrorisme på bakgrunn av blant annet Hvidvasksekretariets underretninger.¹⁶⁰

Udenrigsministeriet ivaretar Danmarks utenrikspolitikk, europapolitikk, utviklingspolitikk, sikkerhetspolitikk, handelspolitikk og folkerettslige oppgaver.¹⁶¹ Det er med andre ord ansvarlige for

---

¹⁵³ National strategi for forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering 2022-2025, <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2022/07/National-strategi-for-forebyggelse-og-bekaempelse-af-hvidvask-og-terrorfinansiering-2022-2025.pdf> s. 6

¹⁵⁴ Financial Action Task Force (FATF) er den globale vakhunden for hvitvasking av penger og terrorfinansiering. Den setter internasjonale standarder som tar sikte på å forhindre disse ulovlige aktivitetene og skaden de forårsaker samfunnet. <https://www.fatf-gafi.org>

¹⁵⁵ National strategi for forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering 2022-2025, <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2022/07/National-strategi-for-forebyggelse-og-bekaempelse-af-hvidvask-og-terrorfinansiering-2022-2025.pdf> s. 6

¹⁵⁶ National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) skal styrke innsatsen mot den mest komplekse økonomiske kriminalitet, organiserte kriminalitet og it-kriminalitet, <https://politi.dk/om-politiet/virksomheden/national-enhed-for-saerlig-kriminalitet>

¹⁵⁷ National strategi for forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering 2022-2025, <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2022/07/National-strategi-for-forebyggelse-og-bekaempelse-af-hvidvask-og-terrorfinansiering-2022-2025.pdf> s. 6

¹⁵⁸ Ibid

¹⁵⁹ National strategi for forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering 2022-2025, <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2022/07/National-strategi-for-forebyggelse-og-bekaempelse-af-hvidvask-og-terrorfinansiering-2022-2025.pdf> s. 6

¹⁶⁰ Ibid

¹⁶¹ <https://um.dk>

samarbeid på tvers av landene og internasjonale organisasjoner i kampen mot terrorvirksomhet og finansiering av terror.

SØIK står for Stadsadvokaten for Særlig Kriminlitet, og de er etterforskningsansvarlige og påtaleansvarlige av alvorlig økonomisk og internasjonal kriminalitet, de fører tilsyn og utfører legalitetskontroll med straffesaksbehandlingen med NSK.¹⁶²

4 Rettsdogmatisk analyse av skyldkravet i strl. 114 b

Den første problemstillingen vil besvares i dette kapitlet om betydningen og funksjonen av skyldkravet i strl. § 114 b i lys av den rettsdogmatiske analysen. Først vil det gjennomføres en grundig tolkning av ordlyden. Deretter vil det belyses om skyldkravets betydning i strafferetten, og deretter nærmere i strl. § 114 b, samt. nærmere om forsøk, medvirkning og forsett med fokus på rettspraksis. Videre vil bevisbildet introduseres i lys av rettspraksis. Til slutt de viktigste funnene bli oppsummert.

4.1 Tolkning av lovteksten

«Med fængsel indtil 12 år straffes den, som

1) direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til,

2) direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til eller

3) direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a.»

Formålet med bestemmelsen er å motvirke finansiering av terrorvirksomhet i form av økonomisk støtte eller formidling av midler mv. til personer eller grupper som er involvert i terrorisme eller terrorlignede handlinger som anført i strl. § 114 og § 114 a.¹⁶³ Disse har til hensikt å oppfylle Danmark sine internasjonale forpliktelser, og i tilknytning til dette er det gitt en rådserklæring.¹⁶⁴ I lys av denne må finansieringsforbudet i strl. § 114 b fortolkes innskrenkende.¹⁶⁵

Innskrenkende fortolkning er et valg av forståelse av regelen der rekkevidden av regelen er begrenset.¹⁶⁶

Ved en slik fortolkningsmåte er konkrete tilfeller som ut fra en «naturlig forståelse» av bestemmelsens

---

¹⁶² <https://anklagemyndigheden.dk/da/statsadvokaten-for-saerlig-kriminalitet>

¹⁶³ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 71, jf. forarbeider innsatt ved L.378.6.6.2002 og endret ved L.883.16.6.2020.

¹⁶⁴ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72

¹⁶⁵ Ibid

¹⁶⁶ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, s. 307

ordlyd ville vært omfattet av bestemmelsen er unntatt bestemmelsen ved en innskrenkende fortolkning.¹⁶⁷ Tolkingsmetoden har karakter av unntak og det kan skyldes at det fremstår som tvilsomt at det var lovgivers oppfatning at rettssikkerheten skulle omfatte de konkrete tilfellet, eller at det var lovgivers oppfatning at regelen skulle få de foreskrevne konsekvenser i det konkrete tilfellet, eller at det er en vid lovregulering som i konkrete tilfeller kolliderer med tungtveiende hensyn, f.eks. om rettssikkerhet.¹⁶⁸

I det følgende vil nr. 1, nr. 2 og nr. 3 analyseres hver for seg.

4.1.1 «direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til»

Nr. 1 retter seg mot den enkelte bidragsyter, som av egne midler gir økonomisk støtte til en person, gruppe eller sammenslutning som begår eller har til hensikt å begå terror- eller terrorlignede handlinger omfattet av strl. § 114 eller § 114 a.¹⁶⁹

Den sikter på å gjennomføre artikkel 2, stk 2, litra C i EU's rammeavtale om terrorisme og artikkel 2, stk. 1, i FN-konvensjonen om bekjempelse av terrorisme; «1. *Any person commits an offence within the meaning of this Convention if that person by any means, directly or indirectly, unlawfully and wilfully, provides or collects funds with the intention that they should be used or in the knowledge that they are to be used, in full or in part, in order to carry out:*»¹⁷⁰

Direkte oversatt vil betydningen være: «enhver person som begår en overtredelse i henhold til denne konvensjonen, hvis vedkommende på noen måte, direkte eller indirekte, ulovlig og viljesterkt, tilveiebringer eller samler inn midler med den hensikt at de skal brukes eller med kunnskap om at de skal brukes, helt eller delvis, for å gjennomføre»

En naturlig språklig forståelse av «yder økonomisk støtte til» vil si å hjelpe noen eller noe man ønsker å styrke med enhver form for økonomisk bistand, f.eks. penger, finansielle transaksjoner, midler, eiendeler eller andre økonomiske fordeler.

«Direkte eller indirekte» viser to alternative vilkår, jf. ordlyden «eller» i strl. § 114 b. Det er derfor nødvendig å definere ordene hver for seg. «Direkte» tilsier; «*en bevegelse, en retning, en formidling av informasjon eller et salg som fører frem til et mål uten avbrudd, overgang, omveier, mellomledd eller*

---

¹⁶⁷ Ibid

¹⁶⁸ Ibid

¹⁶⁹ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72, jf. note 710 i strl. § 114 b på karnov.dk

¹⁷⁰ FN's terrorfinansieringskonvention artikkel 2, stk. 1, <https://treaties.un.org/doc/db/terrorism/english-18-11.pdf>

omsvøp.»¹⁷¹, mens «indirekte» tilsier; «det som virker eller finner sted gjennom mellomledd. Indirekte vil si noe som ikke følger en rett linje eller som ikke fører direkte til målet.»¹⁷²

I lys av dette vil «direkte økonomisk støtte» tilsa at den økonomiske bistanden går direkte fra A – B, uten at det er noen form for avbrudd, mellomledd eller omveier. I lovens forstand vil det si å direkte gi penger, midler eller økonomiske fordeler til en person, gruppe eller sammenslutning som begår eller har til hensikt å begå terrorhandlinger omfattet av strl. § 114 og § 114 a.¹⁷³ Eksempler på dette kan være å betale regninger, kjøpe utstyr, kontantoverføringer, finansiere aktiviteter relatert til terrorvirksomheter.

«Indirekte økonomisk støtte» tilsier at den økonomiske bistanden går fra A – B med mellomledd, omveier eller avbrudd. I lovens forstand vil det si å indirekte gi penger, midler eller økonomiske fordeler til en person, gruppe eller sammenslutning som begår eller har til hensikt å begå terrorhandlinger omfattet av strl. § 114 og § 114 a.¹⁷⁴ Dette kan eksempelvis være innsamling av midler fra tredjeparter og føre disse midlene til terroristgrupper.

Det vil si at det ikke stilles krav om at pengene eller tjenesteytelsene direkte overdras eller stilles til rådighet for gruppen.¹⁷⁵ Kravet er kun at den handlende har klar viten om at midlene som siste ledd vil være fordelaktig for terrorgruppen, noe som oppfyller gjerningsinnholdet i bestemmelsen.¹⁷⁶ En av utfordringene med «indirekte støtte» er at den kan være for indirekte til å være omfattet av bestemmelsen.¹⁷⁷ Det er nødvendig å kunne dokumentere at pengene faktisk når frem til gruppen, og dersom dette ikke kan dokumenteres kan det straffes for forsøk – dersom den handlede har forsett til det.¹⁷⁸ Forsett vil nærmere bli behandlet i avsnitt 4.2.

Tolkningen av «direkte eller indirekte» er lik i nr. 1, nr. 2 og nr.3 og vil ikke nærmere bli redegjort for.

4.1.2 «direkte eller indirekte tilveiebringere eller innsamler midler til eller»

Nr. 2 retter seg mot mellommenn eller formidlingsorganisasjoner som innsamler eller på annen tilveiebringer penger fra de enkelte bidragsytere, f.eks. ved innsamlinger eller lignende eller å skaffe lån

---

¹⁷¹ Direkte: <https://snl.no/direkte>

¹⁷² Indirekte: <https://snl.no/indirekte>

¹⁷³ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven, jf. § 114 b jf. § 114 og § 114 a.

¹⁷⁴ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven, jf. § 114 b jf. § 114 og § 114 a.

¹⁷⁵ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72

¹⁷⁶ Ibid

¹⁷⁷ Ibid

¹⁷⁸ Ibid, jf. note 709 til strl. § 114 b på karnov.dk.

fra pengeinstitusjoner til en person, gruppe eller sammenslutning som har til hensikt til å begå terror- eller terrorlignende handlinger.¹⁷⁹

Denne sikter på å gjennomføre FN's terrorfinansieringskonvensjon artikkel 2, stk. 1; «1. *Any person commits an offence within the meaning of this Convention if that person by any means, directly or indirectly, unlawfully and wilfully, provides or collects funds with the intention that they should be used or in the knowledge that they are to be used, in full or in part, in order to carry out:*»¹⁸⁰

«Tilvebringer eller innsamler midler» viser til to alternative vilkår, jf. Ordlyden «eller» i bestemmelsen. Det første er «tilvebringer» og betyr det samme som «gir». En naturlig språklig forståelse av å gi noe er å tilgjengeliggjøre noe for noe eller noen, eksempelvis sett i lys av lovens anvendelsesområde kan dette innebære handlinger som skaffer finansiering, tilrettelegger pengetransaksjoner eller oppretter kanaler for å flytte midler til terrorister. Det andre vilkåret er «innsamler», en naturlig språklig forståelse av «innsamler» kommer frem ved å dele ordet opp i «samler» og «inn». Det vil si at man i form av eksempelvis aksjoner samler inn penger med hensikt til å støtte noe eller noen, eksempelvis sett i lys av lovens anvendelsesområde kan dette innebære handlinger som organisering av innsamlingsaksjoner eller rekruttering av bidragsyttere.

For å få en dypere forståelse av bestemmelsens ordlyd er det nødvendig å se på omfanget av «midlene». Ordet har mange betydninger, men sett i sammenheng med bestemmelsens formål omhandler i dette tilfellet økonomiske midler. Eksempler på slike midler er eiendeler, verdier, penger, finansielle instrumenter eller andre ressurser som kan brukes til å støtte terrorelaterte handlinger.

«direkte eller indirekte tilvebringer eller innsamler midler», jf. strl. § 114 b stk. 2 i lys av den foreliggende ordlydstolkningen tilsa at gjerningsinnholdet er oppfylt dersom man direkte eller indirekte gir eller samler inn økonomiske midler for å støtte en person, gruppe eller sammenslutning som begår eller har til hensikt å begå terrorhandlinger omfattet av strl. § 114 eller § 114 a.¹⁸¹

---

¹⁷⁹ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72, jf. note 711 i strl. § 114 b på karnov.dk

¹⁸⁰ FN's terrorfinansieringskonvention artikkel 2, stk. 1, <https://treaties.un.org/doc/db/terrorism/english-18-11.pdf>

¹⁸¹ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven, jf. § 114 b jf. § 114 og § 114 a.

4.1.3 «direkte eller indirekte stiller penge, andre formuesgoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighet for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensikt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a»

Nr. 3 retter som mot pengeinstitutter eller andre som i ervervsmessig sammenheng eller på annen måte med hensyn til å oppnå fortjeneste yter lån eller leverer en annen finansiell tjenesteytelse eller formidler disse ytelsene.¹⁸² Forarbeidene til bestemmelsen tilsier at det er forutsatt at handlingene etter nr. 3 skjer i ervervsmessig sammenheng eller med hensyn på å oppnå fortjeneste ved formidlingen.

Denne sikter på å gjennomføre artikkel 1, litra D, i FN's Sikkerhetsråds resolusjon nr. 1373 (2001);

*«(d) Prohibit their nationals or any persons and entities within their territories from making any funds, financial assets or economic resources or financial or other related services available, directly or indirectly, for the benefit of persons who commit or attempt to commit or facilitate or participate in the commission of terrorist acts, of entities owned or controlled, directly or indirectly, by such persons and of persons and entities acting on behalf of or at the direction of such persons;»*¹⁸³

Direkte oversatt vil formålet være å forby statsborgere eller andre personer og enheter innenfor deres territorier fra å lage midler, finansielle eiendeler eller økonomiske ressurser eller finansielle eller andre relaterte tjenester tilgjengelig, direkte eller indirekte, til fordel for personer som forplikter seg eller forsøker å forplikte seg eller legge til rette for eller delta i utførelsen av terrorhandlinger.

Nr. 3 har tre elementer som må vurderes, disse er «direkte eller indirekte» «stiller penger, andre formuesgoder, eller finansielle eller andre lignende ydelser» «til rådighet», jf. strl. § 114 b nr. 3. Det første elementet er allerede vurdert i nr. 1. De to andre vil i det følgende bli vurdert hver for seg.

Det andre elementet er «stiller penge, andre formuesgoder, eller finansielle eller andre lignende ydelser». For å få en dypere forståelse er det nødvendig å tolke begrepene «stiller», «penge», «formuesgoder» og «lignende ytelse».

En naturlig språklig forståelse av «stiller» viser at noe gjøres tilgjengelig til noe eller noen andre, i dette tilfellet innebærer det økonomiske midler, jf. lovens anvendelsesområde. Verbet er bøydd i presens, noe

---

¹⁸² Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72, jf. note 712 i strl. § 114 b på karnov.dk

¹⁸³ FN's Sikkerhetsråds resolusjon nr. 1373 (2001), <http://unscr.com/en/resolutions/doc/1373>

som betyr «nåtid».¹⁸⁴ «Stiller» tolkes derfor som at det er en handling som må gjøres i gjeldende tid, og kan likestilles med noe som gjøres aktivt.

«Penger» er innenfor samfunnsøkonomien alt som oppfyller tre krav – at det fungerer som byttemiddel, regneenhet og verdioppbevaringsmiddel.¹⁸⁵ Begrepet er bredt, og kan omfatte alt fra fysiske kontanter, bankinnskudd, betalingskort, valuta, sjekker og andre former for midler som kan brukes som betalingsmiddel. En bred forståelse av begrepet følger samfunnets utvikling og inkluderer de nye metodene som kan brukes som betalingsmiddel i lys av samfunnets utvikling.

Begrepet «formuesgoder» har ikke en allmenngyldig og fast definisjon, men det har tre kjennetegn – de har typisk økonomisk verdi, kan typisk gå over fra person til person og kan typisk disponeres over ved avtale.¹⁸⁶ Begrepet er vidt, og gir tolkningsrom.¹⁸⁷ Eksempelvis kan det være aksjer, smykker, kunstverk mv.

Begrepet «lignende ytelser» viser til ytelser som minner om de overnevnte. Begrepet innebærer en bred tolkning, og inkluderer alle former for fordeler, goder og verdier som kan tilgjengeliggjøres. Dette kan innebære eksempelvis tjenester, privilegier, ressurstilgang, fasilitetstilgang og rettigheter.

Det tredje elementet er «til rådighet», synonymt på «rådighet» er ord som «autoritet», «disposisjon», «råderett» og «fullmakt».¹⁸⁸ En alminnelig forståelse av synonymene tyder på at man gir noe eller noen kontroll eller bruksrett til å bruke, disponere eller nyte midlene.

Nr.3 «direkte eller indirekte stiller penge, andre formuesgoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighet for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensikt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a» omfatter basert på det ovenstående flere typer ytelser som kan finansiere terror.

4.1.4 «*der begår eller har til hensikt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a*» Ifølge bestemmelsens ordlyd er det straffbart å finansiere handlinger «*der begår eller har til hensikt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a.*», jf. strl. § 114 b¹⁸⁹, i vurderingen av dette tillegges det vekt på om den personen, gruppen eller sammenslutningen omfattes som noen eller noe som begår eller har til hensikt å begå terrorhandlinger. Det er derfor nødvendig å se på lovens definisjon av

---

¹⁸⁴ Presens, <https://snl.no/presens>

¹⁸⁵ Penger: <https://snl.no/penger>

¹⁸⁶ Formuesgode, <https://www.sismo.no/no/pub/tema/utleggspant>

¹⁸⁷ Ibid

¹⁸⁸ Synonym: Rådighet, <https://www.synonymordboka.no/no/?q=rådighet>

¹⁸⁹ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114 b

«terrorhandlinger» i vurderingen av om noen kan straffes for terrorfinansiering. Denne definisjonen fremkommer av strl. §§ 114 og 114 a.

Bestemmelsene i strl. §§ 114 – 114 e er systematisk oppbygd slik at terrorhandlingene og terrorlignede handlinger er regulert i strl. § 114 og § 114 a, mens bistandshandlinger i form av eksempelvis finansiering av slike handlinger er selvstendig kriminalisert i strl. §§ 114 b – 114 e.¹⁹⁰

Strl. § 114 definerer terrorhandlinger som handlinger som er rettet mot statens eller befolkningens sikkerhet, og som er egnet til å skape alvorlig frykt i befolkningen eller tvinge offentlige myndigheter eller internasjonale organisasjoner til å handle på en bestemt måte.¹⁹¹ Handlinger nevnt i bestemmelsen er blant annet drap, grov legemsbeskadigelse, frihetsberøvelse, ødeleggelse av bygninger eller infrastruktur, eller å true med å utføre slike handlinger.¹⁹²

Strl. § 114 a omfatter handlinger som etter Europarådskonvensjonen kan anses som terrorhandlinger, og som ikke allerede er omfattet av strl. § 114 om terrorisme grunnet manglende terrorforsett.¹⁹³ Disse er jf. strl. § 114 a¹⁹⁴;

1. Lovbrudd som omfattes av konvensjoner relatert til ulovlig bemektigelse av luftfartøyer, ulovlige handlinger mot sivil luftfartssikkerhet og ulovlige voldshandlinger på internasjonale flyplasser.
2. Lovbrudd som omfattes av konvensjoner relatert til forbrytelser mot internasjonalt beskyttede personer, inkludert diplomatiske representanter.
3. Lovbrudd som omfattes av konvensjonen mot gisseltaking.
4. Lovbrudd som omfattes av konvensjonen om fysisk beskyttelse av nukleært materiale.
5. Lovbrudd som omfattes av konvensjoner relatert til ulovlige handlinger mot sjøfartssikkerhet og sikkerheten til faste installasjoner på kontinentalsokkelen.
6. Lovbrudd som omfattes av konvensjonen mot terrorbombing.
7. Lovbrudd som omfattes av konvensjonen mot nukleær terrorisme.
8. Lovbrudd som omfatter sprengning rettet mot offentlige bygninger eller institusjoner.

---

¹⁹⁰ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 61

¹⁹¹ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114

¹⁹² Ibid

¹⁹³ Note 699 til straffeloven § 114 a

¹⁹⁴ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114 a (!-8)

Det er videre en uttrykkelig betingelse at handlingen i kraft av sin karakter eller sammenhengen den begås i er egnet til å forvolde et land eller en internasjonal organisasjon alvorlig skade, betingelsen er oppfylt selv om angrepet kun er mot en enkelt person.¹⁹⁵ Dette kan illustreres i dommen om drapsforsøk på personen bak Muhammed-tegningene i U.2012.2562.H.¹⁹⁶

Det er dog viktig å bemerke seg at bestemmelsene ikke kun omfatter danske myndigheter, og den danske samfunnsorden – men også utenlandske myndigheter og samfunnsordener, samt. internasjonale organisasjoner.¹⁹⁷

Som et ledd i vurderingen av dette benyttes terrorlister, disse opplister personer, grupper og sammenslutninger som begår eller har til hensikt å begå handlinger omfattet av strl. § 114 eller § 114 a.¹⁹⁸ Opptakelse på EU's terrorliste i seg selv tilstrekkelig til at det med henblikk på domfellelse etter strl. bestemmelser om terror uten videre kan gi grunnlag for at den pågjeldende organisasjon er en terrororganisasjon.¹⁹⁹ Disse listene som bevisførsel vil bli nærmere redegjort for senere i avhandlingen.

Bestemmelsen innebærer ikke nykriminalisering, men inneholder en sidsrafferamme med mulighet for strafforhøyelse, når de nærmere angitte bestemmelser i straffeloven er begått under omstendigheter som er omfattet av nærmere angitte artikler i de nevnte internasjonale konvensjoner.²⁰⁰

4.2 Skyldkravet i strafferetten

Etter ansvarslæren er skyldkravet en av straffbarhetsbetingelsene som må være oppfylt for å kunne straffes for et lovbrudd.²⁰¹ Kjernen i skyldkravet er at *«gjerningspersonen på handlingstidspunktet forstå, burde ha forstått eller kunne ha forstått at handlingen var ulovlig.»*²⁰² Skyld kan enten være subjektiv eller objektiv.²⁰³ Det er den subjektive skyld som er relevant i denne avhandlingen, og vil i det følgende nærmere redegjøres for.

Subjektiv skyld innebærer at gjerningspersonen må ha forstått eller burde ha forstått handlingen og følgen av handlingen i henhold til straffebudets skyldkrav som kan være forsett, grov uaktsomhet eller

---

¹⁹⁵ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 62

¹⁹⁶ U.2012.2562.H

¹⁹⁷ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 62

¹⁹⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/20061SS00006>

¹⁹⁹ Folketingets Retsudvalg svar på spørsmål 122 av 2. mai 2002 jf. Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 73

²⁰⁰ Ibid

²⁰¹ Waaben, strafferettens ansvarslære, https://jura.ku.dk/jurabog/pdf/juridiske-monografier/waaben_strafferettens_ansvarslaere_1987.pdf, s. 17

²⁰² Ibid

²⁰³ Subjektiv skyld, www.jurabibliotek.dk

simpel uaktsomhet.²⁰⁴ I vurderingen av om det foreligger skyld må gjerningsinnholdet, altså alle gjerningsmomentene som fremkommer av bestemmelsen er oppfylt.²⁰⁵ Gjerningspersonen kan bebreides dersom de av fri vilje har utført en handling som etter bestemmelsens gjerningsinnhold er straffbar.²⁰⁶ Det er altså en nærliggende sammenheng mellom den objektive side og subjektiv skyld.²⁰⁷

I straffeloven er forsett den grunnleggende betingelse for at man kan i faller en straff, dette kan tydes av strl. § 19 som sier at «Uagtsomhed straffes ved de i denne lov omhandlede lovovertrædelser kun, når det er særligt hjemlet.» jf. strl. § 19.²⁰⁸ Utgangspunktet er dermed at det er krav om forsett og at uaktsomhet er et unntak. I det følgende vil det først bli redegjort for forsett, og deretter uaktsomhet.

Det finnes ulike forsettsteorier, blant disse er viljesteorien som definerer forsett som «viljen til å foreta en handling av den art som straffebudet beskriver».²⁰⁹ Videre defineres forsett i lys av bevissthetsteorien som «bevisstheten om å foreta en slik handling».²¹⁰ De ulike teoriene fører til samme resultat, som er kjernen i forsett om at gjerningspersonen med viten og vilje begår en handling som bryter loven.²¹¹

Begrepet «forsett» er ikke definert i straffeloven, men definisjonen ble behandlet i regjeringens lovforslag fra 1924 om straffeloven § 20, som var «*Forsæt foreligger, naar Gerningsmanden ved sin Handling vil hidføre, hvad der efter Loven kræves til Forbrydelsen, eller anser dennes Indtræden som en nødvendig eller overvejende sandsynlig Følge af Gerningen eller vel kun anser Forbrydelsens Indtræden som mulig, men vilde have handlet, selv om han havde anset den som sikker.*»²¹²

Av dette fremkommer det tre grader for forsett, disse er «direkte forsett», «sannsynlighetsforsett» og «dolus eventualis» og vil i det følgende bli redegjort hver for seg.²¹³

- «Direkte forsett» er beskrevet som «Forsæt foreligger, naar Gerningsmanden ved sin Handling vil hidføre, hvad der efter Loven kræves til Forbrydelsen».²¹⁴ Gjerningspersonen skal på

---

²⁰⁴ <https://jusinfo.no/strafferett/straffbarhetsvilkarene/de-fire-straffvarhetsvilkarene/>

²⁰⁵ Objektiv skyld https://denstoredanske.lex.dk/objektiv_straffbarhedsbetingelse

²⁰⁶ Waaben, strafferettens ansvarslære, https://jura.ku.dk/jurabog/pdf/juridiske-monografier/waaben_strafferettens_ansvarslaere_1987.pdf, s. 17

²⁰⁷ Ibid

²⁰⁸ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven, jf. § 20, jf. § 19.

²⁰⁹ Andenæs, alminnelig strafferett, s. 232

²¹⁰ Ibid

²¹¹ Waaben, strafferettens ansvarslære, https://jura.ku.dk/jurabog/pdf/juridiske-monografier/waaben_strafferettens_ansvarslaere_1987.pdf, s. 17

²¹² Redsutvalget, alm. Del – bilag 630, <http://webarkiv.ft.dk/?samling/19971/udvbilag/00351706.htm>, spørsmål 116

²¹³ Ibid

²¹⁴ Ibid

bakgrunn av viten og vilje ha hatt til hensikt å begå den pågjeldende forbrytelsen.²¹⁵ Ved adferdsdelikter innebærer dette at gjerningspersonen skal ha visst at adferden vil være omfattet av det pågjeldende delikt.²¹⁶ Ved forårsakelsesdelikt skal gjerningspersonen ha visst at adferden vil bevirke den kriminaliserende følgevirkningen.²¹⁷

- «Sannsynlighetsforsett» er beskrevet som «eller anser dennes Indtræden som en nødvendig eller overvejende sandsynlig Følge af Gerningen».²¹⁸ Gjerningspersonen skal ha ansett at det er overveiende sannsynlig, altså over 50 % at gjerningspersonen ved sin adferd vil overtre det pågjeldende deliktet.²¹⁹ Adferdsdeliktet og forårsakelsesdeliktet innebærer man ikke med sikkerhet var klar over at handlingen var straffbar, men anså det som overveiende sannsynlig.²²⁰
- «Dolus eventualis» er beskrevet som «eller vel kun anser Forbrydelsens Indtræden som mulig, men vilde have handlet, som om han havde anset den som sikker».²²¹ Gjerningspersonen skal ha ansett det for mulig, under 50 % at vedkommendes gjerning ville overtre det pågjeldende delikt.²²² Det er her to varianter og disse er:
  - Den hypotetiske variant: gjerningspersonen har ansett det for mulig at han ved sin handling ville begå den pågjeldende forbrytelsen, og det på antas at han ikke ville ha handlet annerledes hvis han hadde kunnskap om at han ved handlingen rent faktisk ville begå forbrytelsen.
  - Den positive innvilgelsesteorien: Gjerningspersonen har ansett det for mulig at han ved sin handling ville begå den pågjeldende forbrytelsen, og har forholdt seg aksepterende til dette ved å utføre handlingen.

Dersom det ikke kan bevises at gjerningspersonen på en eller annen måte har forholdt seg aksepterende til resultatet av sine handlinger, kan grov uaktsomhet legges til grunn.²²³ Dette fremkommer av strl. § 19 fremkommer det at i visse tilfeller er det nok til domfellelse at gjerningspersonen har handlet uaktsom så lenge dette er særlig hjemlet.²²⁴ Dette er ikke aktuelt for avhandlingen og vil ikke nærmere bli redegjort.

---

²¹⁵ Ibid

²¹⁶ Ibid

²¹⁷ Ibid

²¹⁸ Ibid

²¹⁹ Ibid

²²⁰ Ibid

²²¹ Ibid

²²² Ibid

²²³ Grov uaktsomhet, <https://skat.dk/data.aspx?oid=1919808>

²²⁴ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven, jf. § 20, jf. § 19.

Et av straffbarhetsvilkårene er at domstolene ikke kan straffe personer som ikke er strafferettslige tilregnelige i gjerningsøyeblikket.²²⁵ Handlingen skal ikke kun være forårsaket av den pågjeldende, men også være forårsaket under omstendigheter som taler for at utførelsen av handlingen kan fordømmes.²²⁶

Strl. §§ 15 og 16 beskriver tilstandene som fører til utilregnelighet.²²⁷ Strl. § 15 tilsier at handlinger foretatt av barn under 15 år ikke straffes. Strl. § 16 tilsier personer som på gjerningstidspunktet var grunnet sinnssykdom, eller andre tilstander som likestilles straffes ikke – dette gjelder for personer som er «mentalt retarderende» i høyere grad, jf. strl. § 16.²²⁸ Videre fremkommer det av bestemmelsen at dersom handlinger ble gjort som følge av inntakelse av alkohol, andre rusmidler, forbigående tilstand av sinnssykdom eller en likestilt tilstand kan pålegges straff dersom særlige omstendigheter taler for det.²²⁹

På bakgrunn av dette vurderes tilregnelighet basert på gjerningspersonens mentale evner og kapasitet til å forstå og kontrollere sine handlinger, altså ha en evne til å skille mellom rett og galt, samt. forstå konsekvensene av sine handlinger og handle i tråd med forståelsen.²³⁰

Videre vil det redegjøres for forsøk og medvirkning.

Forsøk og medvirkning er to begreper som anvendes i strafferetten for å beskrive hvorvidt en kan være involvert i en straffbar handling selv om de ikke selv har begått handlinger.²³¹

- Forsøk: Når en person forsøker å begå en straffbar handling, men handlingen ikke blir utført, kan vedkommende straffes for forsøk på å begå handlingen.²³² Det krever at personen har foretatt aktive handlinger med det formål å gjennomføre handlingen og at personen ikke har blitt avbrutt av ytre omstendigheter.²³³
- Medvirkning: Når en person hjelper eller bistår en annen person i å begå et straffbart forhold, kan vedkommende straffes for medvirkning til handlingen.²³⁴ Det finnes flere typer medhjelp, for eksempel åpen medhjelp, forsettlig medhjelp og utilsiktet medhjelp.²³⁵ For at personen skal

---

²²⁵ Straffbarhetsvilkårene, <https://jusinfo.no/strafferett/straffbarhetsvilkarene/de-fire-straffvarhetsvilkarene/>

²²⁶ Langsted, Langsted, Hovedlinjer I erhvervstrafferetten, 2022, s. 59

²²⁷ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven §§ 15 og 16

²²⁸ Ibid

²²⁹ Ibid

²³⁰ Ibid.

²³¹ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven kap. 4

²³² Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 21

²³³ Ibid

²³⁴ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 23

²³⁵ Ibid

kunne straffes for medvirkning, må vedkommende ha visst eller burde ha visst at handlingen var straffbar.²³⁶

Det er viktig å merke seg at straffen for forsøk og medvirkning typisk er mindre enn straffen for selve handlingen, da personen ikke har fullført handlingen.²³⁷ I tillegg kan straffen for forsøk og medvirkning variere avhengig av det spesifikke lovbruddet og relevant lovgivning.²³⁸

Det vil utelukkende være rettens oppgave å fastslå om tiltalte har oppfylt det nødvendige nivået av skyldkravet²³⁹, dette vurderes følgelig av beviser og faktiske omstendigheter i den aktuelle saken det gjelder.²⁴⁰ Skyldkravet har en sentral og nødvendig funksjon i Dansk strafferett. En viktig funksjon som tillegges vekt er at skyldkravet bidrar til en tillitt og rettsikkerhet til rettssystemet i Danmark.²⁴¹ Det fremkommer av praksis at skyld bevises på en pålitelig og rettferdig måte.

4.2.1 Skyldkravets betydning og funksjon i strl. § 114 b, med fokus på forsøk, medvirkning og forsett.

Det vil i det følgende redegjøres for skyldkravet i sammenheng med strl. § 114 b med rettspraksis, vurderingen av skyldkravet vil bli belyst i avsnittet om bevisbildet.

Det ble gjennomført en utvidelse av finansieringsforbudet i BET.2006.nr.1474 til å omfatte «*en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensikt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a*», jf. strl. § 114 b.²⁴² Betydningen av dette var å kunne straffe for støtte selv om det ikke kunne bevises at sluttmottakeren utøver egentlig terrorvirksomhet som definert i § 114, når det kun kan legges til grunn at mottakeren begår eller har til hensikt å begå handlinger omfattet av § 114 a.²⁴³

Ifølge Straffelovrådet er strl. § 114 b en utvidet medvirkelsesregel, som omfatter noen former for økonomisk bistand, hvor bistanden ikke er tilstrekkelig konkretisert i forhold til bestemte terror- eller terrorlignede handlinger – at det foreligger medvirkelse til disse i strl. § 23's forstand.²⁴⁴ Bestemmelsen er i lys av dette subsidiær i forhold til det egentlige medvirkelsesansvar etter strl. § 114 eller § 114 a, jf. §

---

²³⁶ Ibid

²³⁷ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven §§ 21 - 24

²³⁸ Ibid

²³⁹ Langsted, Langsted, Hovedlinjer i erhvervstrafferetten, 2022, s. 217

²⁴⁰ Ibid

²⁴¹ Ibid

²⁴² Betænkning; 2006 nr. 1474 Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme, https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000387748?anchor=KBET20061474_PS61&tab=other_preparatory_work#KBET20061474

²⁴³ Ibid

²⁴⁴ Ibid

23. Det betyr at dersom man har bidratt til eksempelvis å skaffe midler til en konkret terrorhandling etter § 114, kan man dømmes etter § 114 b, jf. § 23, dvs. medvirke til terrorisme. Men dersom en i mindre grad har konkret forsett, kan en straffes etter § 114 b.²⁴⁵

Av de spesielle bemerkningene til bestemmelsen forutsettes det er det er straffbart å stille midler eller finansielle tjenesteytelser til rådighet for en terrorgruppes både lovlige og ulovlige aktiviteter.²⁴⁶ Det fremkommer av bestemmelsens forarbeider at det med dette menes tjenester eller ytelser som tilbys av finansinstitusjoner, slik som bank.²⁴⁷ Det stilles krav til at gjerningspersonen har den nødvendige kunnskap med hensyn til at kun en av gruppens aktiviteter er terrorvirksomhet, altså forsett.²⁴⁸ Det gjelder således hvis bidragsyteren ut fra de samlede opplysninger må innse at gruppen – ut over humanitær bistand – også begår eller har hensikt til å begå terrorhandlinger.²⁴⁹

I U.2009.1453.H ble seks tiltalte dømt for å ha forsøkt å yte støtte til terrorgrupper via mellomledet «Fighters and Lovers» salg av t-skjorter med hensikt til å sende en del av overskuddet til organisasjonene FARC og PFLP.²⁵⁰ De tiltalte hadde ansett det som overveiende sannsynlig at organisasjonene begår eller har til hensikt å begå handlinger omfattet av strl. § 114, og derfor var det ubetydelig om de mente å støtte det humanitære forholdet til organisasjonene.²⁵¹

Det ble lagt ned en påstand om at de tiltalte ikke oppfattet FARC og PFLP som terrororganisasjoner, men i lys av skriftlig materiale i form av presseklipp, dommer, rapporter fra internasjonale organisasjon m.v. som ble benyttet til å stille spørsmål til de tiltalte, ble det lagt til grunn at de hadde den nødvendige kunnskap om organisasjonenes terrorhandlinger også.

Det fremkommer av rettens begrunnelse at *«de tiltalte ikke oppfatter FARC og PFLP som terrororganisasjoner, ikke kan tillægges betydning for skyldspørsmålet, idet det efter landsrettens bevisbedømmelse må lægges til grund, at de har haft det til forsæt fornødne faktiske kendskab til FARC's og PFLP's handlinger.»*²⁵²

Denne dommen illustrerer at man ikke kan skille mellom terrordelen og den humanitære delen av en og samme organisasjon. Videre setter den lys hvordan det er tilstrekkelig å ha hensikt til å støtte en

---

²⁴⁵ Ibid

²⁴⁶ LFF 2001-12-13 nr 35, <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/20012XX00028>

²⁴⁷ Note 712 I Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 114 b nr. 3

²⁴⁸ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72

²⁴⁹ Ibid

²⁵⁰ U.2009.1453.H

²⁵¹ Ibid

²⁵² Ibid

virksomhet som har både humanitære forhold og terrorforhold så lenge den nødvendige kunnskap er til stede angående de ulovlige aktivitetene. Denne dommen blir nærmere redegjort for i punkt 4.3.

Videre fremkommer det at forsettskravet omfatter alle grader av forsett, og vil kunne gjøres gjeldende dersom bidragsyteren er bekjent med gruppens aktiviteter eller formål, eller konkrete omstendigheter gjør at gjerningspersonen må innse at organisasjonen blant annet begår eller har til hensikt å begå terrorhandlinger.²⁵³

I U.2018.769H ble en 25-årig dansk og tyrkisk statsborger funnet skyldig for blant annet overtredelse av strl. § 114 b nr. 1 for å ha forsøkt å støtte IS i Syria økonomisk med 20.000 kr gjennom opptakelse av kviklån.²⁵⁴ Han hadde hensikt, altså forsett til å overdra det til IS – men mislyktes da han ble anholdt av politiet.²⁵⁵

I dommen ble det nevnt «*«Forbrydelsen fuldbyrdes, når en person har acceptert at ville begå sådanne ukonkretiserte handlinger og forudsætter dermed ikke, at den pågældende rent faktisk har begået sådanne handlinger, ligesom det er uden betydning for strafansvaret, om der begås en sådan handling.»*²⁵⁶

Denne dommen illustrer blant annet at det var tilstrekkelig med hensikt, at fullbyrdelse ikke var avgjørende for å bli dømt for forsøk på strl. § 114 b, jf. § 21. Den viser også at det ble gjort konkrete handlinger og forberedende tiltak som viste den reelle intensjonen om å støtte en terrorvirksomhet økonomisk. Da det var tydelig hensikt, og at gjerningspersonen burde ha innsett at handlingen ville finansiert terror – er det i denne saken tale om direkte forsett. Dommen vil bli nærmere redegjort for i avsnitt 4.3.

Bidragsyteren trenger ikke nødvendigvis overfører midlene direkte til gruppen, jf. ordlyden «direkte/indirekte» i strl. § 114 b.²⁵⁷ Basert på ordlydsfortolkningen i avsnitt 4.1.1 omhandler dette om å ha kunnskap om at midlene i siste ende vil være fordelaktig for gruppen for å oppfylle gjerningsinnholdet.²⁵⁸ Av rettspraksis fremkommer det at økonomisk støtte kan være for indirekte til å være omfattet av bestemmelsen.²⁵⁹

---

²⁵³ Ibid

²⁵⁴ U.2018.769H

²⁵⁵ Ibid

²⁵⁶ | Se U 2018 769

²⁵⁷ Ibid

²⁵⁸ Avsnitt 4.1.1.

²⁵⁹ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72

Dette illustreres i U.2014.3017.V hvor to brødre ble tiltalt for overtredelse av strl. § 114 b, nr 1 og nr 2, ved at den ene broren innsamlet og ytet ikke mindre enn 34.000 kr og foranlediget at pengene ble sendt til den andre broren med formål om å bli brukt til hans opp en av Al-Shabaabs treningsleirer i Somalia. Disse ble frikjent da det ikke var grunnlag for å fastslå at spesifikke beløp hadde gått til Al-Shabaab og begge ble derfor dømt etter strl. § 114 d, 3. ledd.²⁶⁰

Alle nevninger og dommere uttalte; «*Telefonaflytningerne, herunder omtalen af et påtænkt tyveri af 24 mio. kr. fra en moske i Oslo, vidner om en betydelig vilje hos de tiltalte til at støtte Al-Shabaab økonomisk. Efter oplysningerne om de beløb, som er indsamlet og sendt, er der imidlertid ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at konkrete beløb er tilgået Al-Shabaab. Det er herved lagt til grund, at T1 ikke skulle betale for opholdet i Al-Shabaab lejren. Vi finder det herefter ikke bevist, at de tiltalte direkte eller indirekte har ydet økonomisk støtte til eller tilvejebragt eller indsamlet midler til Al-Shabaab som anført i tiltalen.*»²⁶¹

Dommen viser viktigheten av at midlene faktisk når frem til terrorgruppen da beløpet alene var tilveiebrakt for tiltaltes opphold i utlandet, og ikke til hans terrortrening.²⁶² Bevisvurderingen i denne dommen vil nærmere gjennomgå i avsnitt 4.3.

4.3 Bevisbildet i lys av rettspraksis

I straffesaker som omhandler skyldkravet i strl. § 114b kan bevisbildet være komplekst og avhenger av de konkrete omstendighetene. Det er generelt sett nødvendig å bevise at gjerningspersonen har handlet med forsett. I det følgende vil det redegjøres for hvordan bevis vurderes og hva som kreves for å fastslå skyld.

I saker som omhandler terrorforbrytelser er i alle tilfeller gjenstand for offentlig påtale, men dette krever at Justitsministeren påbyr det, jf. strl. § 118 a.²⁶³ I forbindelse med vedtakelse av L.2002.378 (antiterrorpakke I) uttalte flertallet i Folketingets Retsudvalg om forholdet mellom påtaloregelen i strl. § 118 a og terrorismebestemmelsen i strl. § 114 blant annet «*at selve vurderingen af, hvorvidt der bør rejses tiltale, foretages af justitsministeren som øverste anklagemyndighed og under parlamentarisk ansvar. Denne vurdering er principielt juridisk, men (flertallet) erkender, at denne vurdering indeholder elementer af politisk karakter, navnlig i den forstand, at en handling, der eventuelt vil være omfattet af*

---

²⁶⁰ Tfk2014.886

²⁶¹ Ibid

²⁶² U.2014.3017.V

²⁶³ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72

den foreslåede bestemmelse i § 114, kan være udført på en politisk baggrund, herunder ud fra bestemte politiske motiver, jf. herved den begrænsning i bestemmelsens anvendelsesområde, som følger af den omtalte rådserklæring og præambelen til rammeafgåelsen»²⁶⁴

I straffesaker er det anklagemyndigheten som har bevisbyrden.²⁶⁵ Deres oppgave er å avgjøre hvorvidt det skal reises tiltale, i hvilket omfang det skal reises tiltale og å føre saken, jf. retsplejeloven, heretter rpl. § 96, stk. 1.²⁶⁶ Det påhviler anklagemyndigheten å føre bevis for at det er realisert et straffbart gjerningsinnhold, at det er den tiltalte som har realisert det, at den tiltalte har handlet med den nødvendige tilregnelse og at det ikke foreligger straffefrihetsgrunner.²⁶⁷ Anklagemyndigheten skal følge prinsippet om «in dubio pro reo», som vil si å bevises tiltaltes skyld «ud over enhver rimelig tvivl.» Dette er også standarden i retten.²⁶⁸ Det er deretter domstolenes oppgave å finne den materielle sannhet ved å kontrollere at den tiltalte virkelig er skyldig i det påtalte forhold, eller om den tiltalte skal frifinnes.²⁶⁹

4.3.1 Bevisbildet ved vurderingen av terrorfinansieringsforsettet

Det er opptil domstolene i den konkrete sak om overtredelse av strl. § 114 b å vurdere hvorvidt en person, gruppe eller sammenslutning begår eller har til hensikt å begå terror etter strl. § 114 eller terrorlignede aktiviteter etter strl. § 114 a.²⁷⁰ I saker av slik natur skal det føres bevis for hvorvidt den konkrete finansiering av aktiviteter er straffbar etter §114 b, altså om det er det nødvendige forsett til finansiering av terror.²⁷¹

Basert på de ovenstående vurderinger er skyldkravet i strl. § 114 er subjektivt, og ved bevisvurderingen er det nødvendig å bevise at gjerningspersonen hadde til hensikt å yte økonomisk støtte til en person, gruppe eller sammenslutning som har som formål til å begå terrorhandlinger. Det handler om en bevisst og villet intensjon, en slik intensjon betegnes direkte forsett. Det er vanskelig å vurdere en bevisst og villet intensjon, og beviskravet er høyt. For å bevise dette må domstolene ta utgangspunkt i konkrete handlinger som kan dokumenteres.

---

²⁶⁴ Note 758 | Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven § 118 a.

²⁶⁵ Langsted, Langsted, Hovedlinjer i erhvervstrafferetten, 2022, s. 214.

²⁶⁶ Ibid

²⁶⁷ Ibid

²⁶⁸ Domstolsbehandlingen, <https://www.jurabibliotek.dk/previewpdf/book/9788771984866/book-part-9788771984866-sec31.xml?pdfJsInlineViewToken=282074388&inlineView=true>

²⁶⁹ Langsted, Langsted, Hovedlinjer i erhvervstrafferetten, 2022, s. 217.

²⁷⁰ PET, NATIONAL RISIKOVURDERING AF TERRORFINANSIERING I DANMARK 2019, <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/national-risikovurdering-af-terrorfinansiering-i-danmark-2019.pdf>, s. 10

²⁷¹

Dette vil nå illustreres med en grundig gjennomgang av U.2018.769.H

Saken omhandlet den 25-årige, som ble dømt for å ha latt seg rekruttere til Den islamske stat, for forsøk på å gi økonomisk støtte til organisasjonen og for offentlig godkjenning av terrorforbrytelser, ble dømt til 6 års fengsel, fratatt Dansk statsborgerskap og utvist med permanent innreiseforbud²⁷²

Tiltalte som var dansk og tyrkisk statsborger, ble funnet skyldig i brudd på straffelovens § 114 c, ledd. 3, med to ganger (i 2013 og i 2015), og lot seg rekruttere av terrororganisasjonen Den islamske stat i Syria, i forsøk på å bryte straffelovens § 114 b nr. 1 om terrorfinansiering ved å ha forsøkt å støtte organisasjonen økonomisk med 20 000 DKK, samt i brudd på straffelovens § 136 første ledd. 2, ved å ha offentlig godkjent terrorhandlinger i København i 2015.²⁷³

Det vil i det følgende tas utgangspunkt i påstandene som gjelder strl. § 114 b. Gjerningspersonen ble subsidiært tiltalt for å ha forsøkt å yte økonomisk støtte til IS med 20.000 kr gjennom et kviklån. Påstanden lyder som følger; *«ved i tiden frem til den 18. marts 2015 at have forsøgt at yde økonomisk støtte til en person, gruppe eller sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller 114 a, idet han ved optagelse af kviklån skaffede sig 20.000 kr., som han havde til hensigt at medtage ved indrejse i Syrien og overdrage til terrororganisationen Islamisk Stat (IS), hvilket forehavende mislykkedes, idet han blev anholdt af politiet.»*²⁷⁴

Det fremkommer av dommen at *«Forbrydelsen fuldbyrdes, når en person har accepteret at ville begå sådanne ukonkretiserede handlinger og forudsætter dermed ikke, at den pågældende rent faktisk har begået sådanne handlinger, ligesom det er uden betydning for strafansvaret, om der begås en sådan handling.»*²⁷⁵

Videre er det vist til forarbeidene til straffeloven § 114 b, jf. lovforslag 31. mars 2006 nr. 217 og 13. desember 2001 nr. 35, at bestemmelsen ikke krever forsett om å medvirke til en bestemt terrorhandling og bl.a. alle typer terrorhandlinger, akkurat som både lovlige og ulovlige aktiviteter til en terrorgruppe er dekket. Det kreves imidlertid intensjon for at gruppen skal ha terroraktivitet som – en del av – virksomheten. Videre er det ikke krav om at pengene skal stilles direkte til disposisjon eller utleveres, men kun at det til syvende og sist er gruppen som skal tjene på pengene.²⁷⁶

---

²⁷² Se U 2018 769

²⁷³ Se U 2018 769

https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000806594#U20180769-01_N2_1 side 3

²⁷⁵ | Se U 2018 769

²⁷⁶ f. lovforslag 31. mars 2006 nr. 217 og 13. desember 2001 nr. 35

Det fremgår videre at betingelsen for å kunne dømmes i forhold 1-3, at Den Islamiske Stat (IS) er en terrororganisasjon i straffelovens forstand. Domstolene tok utgangspunkt i erklæringer fra PET, CTA og FN's sanksjonsliste for å bevise at IS var en terrororganisasjon i lovens forstand, samt. tidsrommet IS var aktive sammenlignet med tiltaltes reise dit. De konkluderte med; *«På denne baggrund og henset til omfanget og karakteren af de handlinger, som det efter de nævnte erklæringer kan lægges til grund, at IS har begået i de i forhold 1 og 2 anførte tidsrum i blandt andet Syrien, finder retten det bevist, at IS og dennes forgængerorganisationer er terrororganisationer, samt at handlingerne kan henføres under straffelovens § 114 eller § 114 a, og at organisationerne var aktive i Syrien i 2013 og i 2015.»*²⁷⁷

Tiltalte forklarte at hensikten med de 20.000 kr var å bruke de til ekstra goder som han selv skulle betale for, han nevnte at han fikk lønn fra IS og at hensikten ikke var å finansiere de. Videre forklarte han at det varier om IS oppkrever pengene eller om de tilreisende får beholde pengene.

Angående forholdet som gjaldt strl. § 114 b uttalte flertallet; *«Skypechatten om dette spørsmål må forstås således, at der har været andre drøftelser mellem tiltalte og Æ om penge. Henset til tiltaltes ordvalg om beløbet, at beløbet søges godkendt hos Æ, der gav instrukser om veksling af pengene, samt til beløbets størrelse, der blev godkendt af Æ, finder 5 nævninger og 3 dommere det bevist, at beløbet skulle overdrages til IS. Det er endvidere tillagt betydning, at tiltalte ved anholdelsen var i besiddelse af mere end 20.000 kr. Det forhold, at de 20.000 kr. skulle tilfalde IS, støttes endvidere af dr. ...'s udtalelse i retten om, at tilreisende udlændinge har penge med for at støtte IS. 5 nævninger og 3 dommere finder det herefter bevist, at tiltalte er skyldig i forsøg på overtrædelse af straffelovens § 114 b, nr. 1.»*

Mindretallet uttalte at; *«der ikke er ført bevis for, at de 20.000 kr. skulle overdrages til IS. Denne nævning har lagt vægt på, at der efter bevisførelsen ikke er grundlag for at tilsidesætte tiltaltes forklaring om, at beløbet var til ekstra goder i Syrien, som tiltalte selv skulle betale for, og denne nævning stemmer for at frifinde tiltalte i forhold 3.»*

Etter stemmeavgivningen ble tiltalte følgelig dømt skyldig for forsøk på overtredelse af straffelovens § 114 b, nr. 1, jf. § 21,

I det følgende vil det belyses avgjørende elementer som retten la vekt på sett i lys av skyldkravet.

I vurderingen av om den tiltalte hadde en bevisst og villet intensjon om å støtte IS økonomisk la retten vekt på alvoret i de kriminelle handlingene og om det ville føre til potensielt skade på samfunnet. Retten

---

²⁷⁷ Se U 2018 769

legger følgelig vekt på at den tiltalte hadde en aktiv rolle i det å støtte og bidra til finansieringen av Den Islamske Stat (IS). Retten viser så til at den tiltalte hadde gjort seg tilgjengelig for IS, blant annet med å reise til Syria for å kjempe for Den Islamske Stat. Retten vurderte at gjennom sine handlinger hadde tiltalte hensikt å støtte IS økonomisk. Dette utvilsom også på bakgrunn av reisene til Syria. Retten legger videre vekt på at tiltalte offentlig har gitt uttrykk for å støtte IS og deres terrorhandlinger gjennom uttalelser på sosiale medier, noe som er et tydelig bevis på at tiltalte hadde som hensikt å støtte gruppen.

Videre i vurderingen av skyldkravet kommer det tydelig frem av dommen at høyesterett anser IS som en terrororganisasjon som har begått en rekke alvorlige terrorhandlinger, inkludert henrettelser og vold mot den sivile befolkning. Det foreligger ingen tvil om at momenter som er forelagt i retten, underbygger IS som en terrororganisasjon. Retten understreker i det følgende viktigheten og betydningen av å beskytte samfunnet mot slike handlinger og deres konsekvenser. Videre ble på den andre siden tatt i betraktning at tiltalte var ung, og hadde en tidligere straffefrihet, men retten fant likevel ut at handlingene begått av tiltalte var i så alvorlig grad at det var nødvendig med en streng straff for å beskytte samfunnet fra lignende hendelser i fremtiden.

Det ble i tillegg lagt vekt på innholdet i Skype chatten mellom tiltalte og en IS-kriger om beløpet, hvor det ble nevnt at beløpet ble godkjent, instruksjoner om veksling samt beløpets størrelse. Dette illustrer viktigheten av dokumentasjon for å bevise en villet og bevisst intensjon om å finansiere terror, og at vurderingen om skyldkravet er høy.

På bakgrunn av dette var det tydelig at tiltalte hadde en bevisst og villet intensjon om å finansiere terrororganisasjonen IS.

Det stilles krav til at gjerningspersonen har den nødvendige kunnskap med hensyn til at kun en av gruppens aktiviteter er terrorvirksomhet, altså forsett.²⁷⁸ Det gjelder således hvis bidragsyteren ut fra de samlede opplysninger må innse at gruppen – ut over humanitær bistand – også begår eller har hensikt til å begå terrorhandlinger.²⁷⁹ Bevisvurderingen av dette vil illustreres med U.2009.1453.H. Dommen illustrerer sannsynlighetsforsett.

---

²⁷⁸ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72

²⁷⁹ Ibid

Saken omhandlet seks personer som var tiltalt for forsøk på å yte støtte til grupper som begår terror da de via selskapet «Fighters and Lovers» medvirket til salg av t-skjorter med hensikten til å sende en del av overskuddet til organisasjonene FARC og PFLP.

I dommen ble det først nødvendig å vurdere om FARC og PFLP regnes som terrororganisasjoner i straffelovens forstand. Det ble tilkalt ekspertvitner som etter en detaljert gjennomgang av deres formål, aktiviteter og i lys av EU's terrorliste (denne listen vil redegjøres for senere i avsnittet) ble det konkludert *«Det kan etter bevisførelsen lægges til grunn, at organisationerne havde forsæt som anført i straffelovens § 114. Kidnapning af en præsidentkandidat, drab af 119 personer i en kirke kan ikke være en fejl. Handlingerne er ikke undtaget af EU-erklæringen. Det er kun handlinger, foretaget under 2. verdenskrig.»*

Ettersom betingelsene i strl. § 114 var oppfylt, ble også betingelsene for domfellelse etter strl. § 114 b oppfylt.

Seks av de tiltalte erkjente at de hadde medvirket, men at de ikke anså organisasjonene som terrororganisasjoner – og at det derfor ikke var forsett til overtredelse av strl. § 114 b.

Det fremkommer av dommen at *«Straffelovens § 114 b skal forstås i lyset af EU's erklæring i forbindelse med vedtagelsen af den rammeafgørelse, som ligger til grund for bestemmelsen. Bestemmelsen skal endvidere ifølge forarbejderne til loven forstås således, at handlingerne skal være rettet mod et system, som bygger på princippet om demokrati, og retsstatsprinsipper, der er principper som EU's medlemsstater har til fælles. Colombias og Israels forhold til de besatte områder er ikke bygget på disse principper.»*

Anklagemyndigheten anførte at de tiltalte visste at overskuddet av salget skulle gå til å støtte PFLP og FARC. De viser til forarbeidene som sier at *«det er ifølge forarbejderne til straffelovens § 114 b uden betydning, om støtten skal benyttes til andet end anskaffelse af våben eller sprængstoffer, når organisationerne er kendt for blandt andet at begå terrorhandling.»*

Som bevis ble vedlagt skriftlig materiale i form av blant annet rapporter fra internasjonale organisasjoner og presseklipp. Dette materialet består i vidt omfang av åpne kilder som fremkommer av anerkjente og uavhengige, internasjonale organisasjoner som løpende oppdaterer seg med undersøkelser av forhold angående menneskerettighetene. Retten uttalte at informasjonen fra de tiltalte angående organisasjonene hadde utgangspunkt i disse materialene. I forbindelse med dette ble det uttalt av flertallet at *«Disse tiltalte findes endvidere at have været bekendt med eller i hvert fald at*

have anset det som overvejende sandsynligt, at FARC og PFLP begår handlinger omfattet af straffelovens § 114 eller har til hensigt at gøre det. Flertallet har herved blandt andet lagt vægt på dels de tiltaltes egne forklaringer om FARC's og PFLP's aktiviteter, dels at det fremgår af Fighters and Lovers'»

De tiltalte ble følgelig dømt skyldige for forsøk på overtredelse av strl. § 114 b, nr 2, jf. § 21.

I det følgende vil det belyses elementer som retten la vekt på i domsavgjørelsen sett i lys av vurderingen av skyldkravet.

Retten la vekt på at organisasjonen som ble finansielt støttet, FARC og PFLP begikk alvorlige overgrep mot sivilbefolkningen med den hensikt å skremme befolkningen i alvorlig grad eller undergrave de økonomiske, politiske og samfunnsmessige strukturene i Colombia og Israel på en måte slik at handlingene de utførte kunne føre til alvorlig skade i landene. I det følgende la retten vekt på var at de tiltalte var kjent med at FARC og PFLP begikk alvorlige forbrytelser mot sivilbefolkningen, og valgte på tross av dette å støtte organisasjonene. Det ble i dommen også lagt til grunn at tiltalte hadde erkjent at de medvirket til produksjon, distribusjon og salg av t skjorter hvor overskuddet skulle brukes til å kjøpe radioutstyr til FARC og et trykkeri til PFLP, men tiltalte hadde ikke erkjent at de bidro til finansiering av terrorhandlinger.

Retten vurderte videre i avgjørelsen om de tiltalte hadde som faktisk formål å gi støtte til grupper som begår terror, og retten konkluderte med at dette var tilfelle. Derav er en vesentlig viktig faktor ut ifra denne avgjørelsen, sett i lys av bevisbildet, da Høyesterett lagde i overensstemmelse med landsretten bevisresultat til grunn, at FARC og PFLP har begått alvorlige overgrep mot sivilbefolkningen med hensikt å skremme befolkningen i en alvorlig grad eller for å ødelegge for grunnleggende politiske, økonomiske og samfunnsmessige strukturer på en slik måte, at handlingene i kraft av deres karakter kan tilføre landene alvorlig skade. Høyesterett fant at landsretten hadde med det rette henført FARC og PFLP's handlinger til straffeloven §114.

Det fremgår videre i domsavgjørelsen at de tiltalte hadde etter egne forklaringer, som kort nevnt over, ikke som hensikt at de økonomiske midlene skulle finansiere terrorvirksomhet, men å sette fokus på disse områdene slik at det skulle oppstå debatt. Bevisene som lå til grunn forhold til forsettkravet i dette tilfellet var tiltaltes generelle kunnskap om FARC og PFLP slik den fremgikk av deres forklaringer, som videre førte til at retten la til grunn at tiltalte bevisst hadde støttet organisasjonene til deres terrorformål. Det var altså tilstrekkelig å bevise at de tiltalte hadde subjektiv hensikt om å støtte en

organisasjon, og at det ikke var nødvendig å bevise at de hadde kjennskap til alle detaljene om organisasjonens virksomhet.

I enkelte tilfeller er det vanskelig å bevise gjerningspersonens subjektive hensikt, spesielt i de saker som dreier seg om «indirekte» støtte, jf. strl. § 114 b. En av problemstillingene er at støtten kan være for indirekte til å være omfattet av bestemmelsen. Bevisvurderingen av dette vil illustreres nærmere i U.2014.3017.V.

Saken omhandlet to brødre hvor den ene broren reiste til Somalia og mottok trening, instruksjoner og annen opplæring til å begå terrorhandlinger i en Al-Shabaab treningsleir. Mens han var der samlet broren inn penger i Danmark og sørget for at de ble sendt til Somalia for å dekke kostnadene til brorens opphold og trening.

I det følgende vil påstanden som gjelder strl. § 114 b ble behandlet.

Bevisførselen i saken baserte seg overveiende på avlytninger av de tiltaltes og farens telefoner. Retten kom til at det ikke var noe i disse avlytningene som støttet den antakelsen om at formålet med tiltaltes opphold i treningsleiren har vært å tilslutte seg Al-Shabaabs kamp i Somalia. Retten vurderte formålet med *«at tage ophold i en træningslejr, der drives af al-Shabaab, må under disse omstændigheder være at opnå de færdigheder, som al-Shabaab skønner nødvendige for at udføre de handlinger, som al-Shabaab har udført uden for Somalia, og som efter de oplysninger, der foreligger om disse handlinger, klart må betegnes som terrorhandlinger.»* Dette ble støttet av at brødrene i telefonsamtalene diskuterte en plan om å tilegne seg et betydelig beløp i Norge med hensikt til å oppnå fatwa, planen ble videre omtalt som «historisk» og kunne redde hele Somalia. Det ble videre diskutert å bekjempe de vantro i landet.

Videre beviste telefonavlyttingene at *«T2 i Danmark innsamlede midler til T1's ophold i Somalia, og at disse midler og penge, der tilhørte T2, herunder den SU, som T2 som »udeboende« modtog, blev sendt til T1 ved hjælp af et særligt overførelsessystem (hawalla), der virker uden nogen form for elektronisk kommunikation.»*

Det var uenighet om disse midlene faktisk helt eller delvis kunne anses som direkte eller indirekte bidrag til organisasjonen, og på bakgrunn av dette ble det stemt for frifinnelse i forholdet som omhandlet strl. § 114 b. Det ble uttalt at *«De 3 nævninger, der har stemt for frifindelse, er enige i, at T2 har innsamlet penge i Danmark som anført af de øvrige voterende, men har ikke fundet, at det med den sikkerhed, som må kræves i en alvorlig straffesag, er fastslået, at de innsamlede midler er gået til andet end at dække*

T1's opholdsudgifter, som indgår i tiltalen i forhold 1. Disse voterende finder det derfor ikke bevist, at midlerne helt eller delvist kan anses som direkte eller indirekte bidrag til organisationen al-Shabaab.»

De tiltalte ble funnet skyldige i forholdet som omhandlet strl. § 114 d.

Strl. § 114 b gjelder terrorfinansiering av handlinger som er omfattet av strl. § 114 eller § 114 a, denne bestemmelsen omfatter ikke kun danske myndigheter, og den danske samfunnsorden – men også utenlandske myndigheter og samfunnsordener, samt. internasjonale organisasjoner.²⁸⁰ Av rettspraksis kan man også se at det gjerne er internasjonale terrororganisasjoner som midlene går til.

For å bli dømt etter strl. terrorbestemmelser er det en betingelse at personen, gruppen eller sammenslutningen det ytes støtte til omfattes av definisjonen i strl. forstand.²⁸¹ Dette byr på utfordringer da det finnes mange personer, grupper og sammenslutninger. Det har blitt opprettet terrorlister av blant andre EU som har oppstilt personer, grupper og sammenslutninger som er involvert i terrorhandlinger.²⁸²

I det følgende vil det redegjøres for betydningen av en slik liste for forsettskravet som bevis.

Justisministerens svarte på spørsmål 131 opptrykt i FT-2001-02, 2.saml., B.1501 på spørsmål om sammenhengen mellom EU's terrorliste og den danske straffelovgivningen om terrorisme og støtte til terrorisme med *«EU har i forbindelse med Rådets forordning (EF) nr. 2580/2001 af 27. december 2001 om spesifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder med henblik på at bekæmpe terrorisme og Rådets fælles holdning af 27. december 2001 om anvendelse af spesifikke foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme (2001/931/FUSP) opstillet lister over personer, grupper og enheder, der er involveret i terrorhandlinger.»*²⁸³ Videre svarte de at rettsvirkningen av å bli opptatt på EU-terrorlisten er blant annet at medlemslandene har plikt til å fryse midlende som tilhører organisasjonen.²⁸⁴

U.2007.1831.HK gjaldt spørsmål om betingelsene for beslagleggelse av dokumenter om innsamling av midler til terrorgrupper var oppfylt. Det ble i dommen ansett som tilstrekkelig grunnlag at de to organisasjonene var oppført på EU's terrorliste for å beslaglegge dokumenter som var utsendt som ledd

---

²⁸⁰ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 62

²⁸¹ Lovbekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1360 Straffeloven, § 114, jf. U.2018.769.H

²⁸² I forbindelse med Rådets forordning (EF) nr. 2580/2001 av 27. desember 2001 om spesifikke restriktive foranstaltninger mot visse personer og enheter med henblikk på å bekjempe terrorisme og Rådets felles holdning av 27. desember 2001 om anvendelse av spesifikke foranstaltninger til bekjempelse av terrorisme (2001/931/FUSP) har EU opprettet en terrorliste, jf. Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 72

²⁸³ justisministerens svar på spørsmål 131 opptrykt i FT-2001-02, 2.saml., B.1501.

²⁸⁴ Ibid

i et forsøkt på å tilveiebringe økonomisk støtte til de pågjeldende organisasjoner etter rpl.²⁸⁵ Det ble i dommen lagt vekt på at definisjonen av terrorhandlinger i EU-rettens regler om opptakelse på terrorlister var lik som definisjonen av terrorhandlinger i strl. § 114.²⁸⁶

Dette ble også gjort i U.2009.1453, jf. ovenfor.

Derimot er ikke opptakelse på EU's terrorliste i seg selv tilstrekkelig til at det med henblikk på domfellelse etter strl. bestemmelser om terror uten videre kan gi grunnlag for at den pågjeldende organisasjon er en terrororganisasjon.²⁸⁷ I overensstemmelse av dette er det i saker om terrorfinansiering gjenstand for selvstendig bevisførsel om personen eller sammenslutningen som tiltalte har ytt støtte eller forsøkt å yte støtte til begår terror- eller terrorlignede handlinger.²⁸⁸

Dette fremkommer av blant annet Tfk.2016.1025.Ø som omhandler straff for finansiering av terrorvirksomhet hvor tiltalte hadde overført millionbeløp til PKK og ROJ TV, konsekvensene av dette ble fengselsstraff, herunder ubetinget for 4 av de tiltalte og betinget for 5 av de tiltalte. Saken resulterte også til betinget utvisning og frifinnelse av 8 øvrige i saken. I det følgende vil det komme en nærmere beskrivelse av saken. Det fremgår i domsavgjørelsens dokumenter følgende:

“finansiering af terrorvirksomhed, jf. straffelovens § 114 b, nr. 2, til dels som forsøg, ved på forskellig måde at have indsamlet og videreformidlet større årlige millionbeløb til den kurdiske organisation PKK/Kongra Gel (PKK). For T1-T9 angik tiltalen indsamling, til dels som forsøg, af 4 mio. kr. årligt til PKK og deltagelse i Udvalget for Organisering, der inden for en forsamling oprettet i 2012 var ansvarlig for indsamling af penge i Danmark. T1 samt T8-T9 var desuden tiltalt for formidling, til dels som forsøg, af nærmere angivne større millionbeløb fra udlandet til PKK ...”²⁸⁹

PKK – kurdistan arbeiderparti har siden 1984 drevet væpnet kamp mot den tyrkiske staten i tillegg til rivaliserende organisasjoner.²⁹⁰ Partiet har gjennomført en lang rekke væpnede aksjoner mot tyrkiske militæravdelinger og politi, hovedsakelig i østlige deler av Tyrkia, men også de store byene i vest.²⁹¹

---

²⁸⁵ U.2007.1831.HK

²⁸⁶ Ibid

²⁸⁷ Folketingets Retsudvalg svar på spørsmål 122 av 2. mai 2002 jf. Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 73

²⁸⁸ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 73

²⁸⁹ https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000752945?anchor=TFK20161025-01#OE2016_S_3006_14 se side 4

²⁹⁰ https://no.wikipedia.org/wiki/Kurdistan_arbeiderparti

²⁹¹ https://no.wikipedia.org/wiki/Kurdistan_arbeiderparti

PKKs virksomhet har også rammet sivile, både kurdere og tyrkere, ikke minst konkurrerende kurdiske organisasjoner og medlemmer som vil forlate organisasjonen.²⁹² PKK har også utført angrep rettet mot sivilbefolkningen i byene.²⁹³

Mange av de tiltalte hadde deltatt i den årlige innsamlingsaksjonen, hvor midlene gikk til ROJ TV og til humanitære og religiøse formål, men det var ikke bevist at noen av de tiltalte samlet inn penger til PKK.²⁹⁴ Det ble først ved Københavns byretts dom av 10. januar 2012 fastslått at det er en økonomisk og organisatorisk sammenheng mellom ROJ TV og PKK, og det var ikke bevist at de tiltalte hadde annen innsikt i ROJ TVs interne forhold og forhold før dette.²⁹⁵ Det var ingen bevis for at de tiltalte hadde samlet inn penger til ROJ TV eller PKK etter den aktuelle datoen.²⁹⁶

I det følgende vil det belyses hva retten la vekt på ved domsavgjørelsen sett i lys av skyldkravet.

Det fremgår i dommen at bevisførselen i saken har omfattet spørsmålet om, hvorvidt PKK har begått eller har til hensikt å begå terrorhandlinger omfattet av straffelovens §114, og om de Europeiske kurdere organisering og politiske og kulturelle fellesskaper. Det fremkommer videre av dommen at ved vurderingen av dette omfattet bevisførselen blant annet telefonavlytting av de tiltalte, dokumentasjon av lister med navn, regnskap, rapporter, fotografier, videoklipp og beretninger.

Følgelig er et sentralt moment i rettsavgjørelsen spørsmålet om hensikten til tiltalte var og finansiere terrorhandlinger. Retten fant det bevist at PKK, som var mottaker av pengene som ble overført var en organisasjon som drev med terrorvirksomhet og deres formål var og skade situasjonen i Tyrkia i lys av blant annet terrorlistene. Videre la retten vekt på at de tiltalte har operert i en organisert terrorgruppe hvor flere av de tiltalte hadde hatt spesifikke roller knyttet til pengeoverføringen. Dette resulterte til at retten fant at tiltalte har vært bevisst på, og klar over at de var med på å støtte en terrororganisasjon. Retten la også vekt på at tiltalte hadde hatt tilknytning til PKK i en lengre tid, noe som også underbygger bevisstheten og formålet med organisasjonen, dette ble tatt med i vurderingen av straffeutmålingen. I det store bildet la retten vekt på i denne avgjørelsen det samme som i overnevnte avgjørelser, at terrorfinansiering generelt sett er ansett som en meget alvorlig handling og kan ha fatale konsekvenser,

---

²⁹² https://no.wikipedia.org/wiki/Kurdistan_arbeiderparti

²⁹³ https://no.wikipedia.org/wiki/Kurdistan_arbeiderparti

²⁹⁴ OE2016.S.3006.14 se side 1

²⁹⁵ ibid

²⁹⁶ ibid

og at det er viktig å reagere strengt mot slike handlinger. Samlet sett dømte retten flere av de tiltalte fengselsstraff.

Det er altså ikke tilstrekkelig til domfellelse at en person, gruppe eller organisasjon er opplistet på en av terrorlistene – det krever selvstendig bevisførsel av om vedkommende som det ytes støtte til rent faktisk begår terror eller terrorlignende handlinger, jf. strl. § 114 b.²⁹⁷ Av rettspraksis kan man se at det å være opplistet på en slik liste kan skape en formodning om at økonomisk støtte til den pågjeldende er omfattet av strl. § 114 b.²⁹⁸

Straffen for overtredelse av strl. § 114 b er fengsel inntil 10 år og fastsettes av domstolene på bakgrunn av en konkret vurdering av de samtlige omstendigheter i den enkelte sak, jf. de alminnelige regler om straffens fastsettelse i strl. kap. 10.²⁹⁹ En isolert overtredelse av strl. § 114 b medfører en straff på omkring 4-6 års fengsel avhengig av de konkrete omstendighetene.³⁰⁰ Av forarbeidene forutsettes nivået hevet med omkring det halve i forhold til dette nivået.³⁰¹

4.4 Delkonklusjon

I kapittel fire er det gjennomført en rettsdogmatisk analyse av skyldkravet i strl. § 114 b som svarer på den første delen av problemstillingen om betydningen og funksjonen av skyldkravet i strl. § 114 b. Denne vil i det følgende bli oppsummert.

Ordlyden i lovteksten er formulert på en måte som er i overensstemmelse med de internasjonale forpliktelser som Danmark har tilsluttet. Ved å sammenligne ordlyden i strl. og de internasjonale forpliktelsene, ser man at Danmark har inkorporert essensen av innholdet i de internasjonale forpliktelsene. De internasjonale gir en dypere forståelse av innholdet i strl. Dette gir et godt grunnlag for å bedømme saker som omhandler strl. § 114 b.

Gjennom rettspraksis ser man at det ofte er et spørsmål om tiltaltes hensikt, samt. et spørsmål om den gjeldende personen, gruppen eller sammenslutningen som mottar støtten kan defineres som noe eller noen som begår eller har til hensikt å begå terrorhandlinger, jf. strl. § 114 b, jf. § 114 eller § 114 a. I vurderingen av definisjonsspørsmålet ser man at domstolene benytter EU's og FN's terrorlister som et

---

²⁹⁷ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 73

²⁹⁸ Ibid

²⁹⁹ FT 2019-20 L 130, https://www.ft.dk/samling/20191/lovforslag/l130/20191_l130_som_fremset.htm punkt 2.2.1.4

³⁰⁰ Ibid

³⁰¹ Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 73

av bevisene i lag med ekspertvitner, vurdering av aktivitetene, dokumenter og mv. for å konkludere om deres terrorhensikt og i hvilken grad det er.

Det ble i dommene vektlagt at organisasjonene hadde begått alvorlige overgrep som har rammet den sivile befolkning, og påføre skade i landet ved vurderingen om skyldkravet er oppfylt.

Bevisene skal være av en karakter som gjør prinsippet om «ud over enhver tvil» gjeldende. Dette illustreres gjennom den grundige gjennomgangen av personens, gruppens og sammenslutningens formål, hensikt, historie, mv. som bidrar til at det ikke er noen tvil om det foreligger terrorhensikt. Det fremkommer av rettspraksis at det å være oppstilt på en terrorliste ikke er nok som et selvstendig grunnlag, men at det kan skape en formodning om at det pågjeldende er omfattet av strl. § 114 b.

Da det også er ulovlig å yte støtte til de humanitære forhold vurderer retten om den tiltalte hadde den nødvendige kunnskapen om terroraktivitetene, dette gjøres ved å samle de nødvendige bevisene samt. vurderingen av tilgjengeligheten om informasjon ang. den det ytes støtte til. Av den gjennomgatte rettspraksisen ser vi at det krever en grundig gjennomgang av de tilgjengelige materialene, samt. at de tiltaltes kunnskap samhandler med innholdet i materialene.

Av rettspraksisen kan man også se at fullbyrdelse av handlingen ikke er nødvendig, og at skyldkravet foreligger dersom hensikten med å støtte og kunnskap om det eller den som det skulle ytes støtte til foreligger. Det ble i dommene vektlagt hvilken tilknytning tiltalte har til de aktuelle organisasjonene, om det enten har vært å oppsøke organisasjonen i form av å reise til Syria eller å ha solgt t skjorter for å støtte FARC og PFLP. Formålet ble vurdert det samme, å støtte organisasjonenes sine interesser. Men dette hadde følgelig betydning i straffeutmålingen.

Domstolene benytter seg av en objektiv tolkning av forholdene, hvor de eksempelvis vurderer tiltaltes påstander opp mot hva formålet med en slik handling er, samt. som de ser på de subjektive forholdene i form av aktive handlinger, samtaler, forholdene til tiltalte mv.

Dommene illustrer at beviskravet i vurderingen av skyldkravet i strl. § 114b er høyt og viktigheten av å følge «den materielle sannhet», da skyldkravet er en nødvendig og sentral funksjon i strafferetten som skaper tillit og rettsikkerhet. De illustrerer videre viktigheten av å bevise det på en pålitelig og rettferdig måte. Det skal være en nærliggende sammenheng mellom forholdene og hensikten.

For å få en bredere forståelse av skyldkravet i bestemmelsen om terrorfinansiering, vil det i det følgende gjennomføres en kortfattet komparativ analyse av skyldkravet i terrorfinansieringsbestemmelsen i norsk og svensk rett med fokus på lovteksten og rettspraksis.

5 Komparativ analyse av skandinavisk rett

I dette kapittelet vil det gjennomføres en kortfattet komparativ analyse av lovteksten og rettspraksis fra Norge og Sverige. Videre vil likhetene og ulikhetene nevnes, og til slutt vil den komparative analysen konkluderes. De gjeldende landene tilhører Skandinavia, og har på en rekke områder skapt noenlunde lik rett. Det er derfor hensiktsmessig å sammenligne skyldkravet i de tre landene.

5.1 Lovregulering i Norge

I norsk strafferett er terrorfinansieringsforbudet regulert i straffelovens § 135 og har følgende ordlyd; *«Med fengsel inntil 10 år straffes den som rettsstridig yter, mottar, sender, fremskaffer eller samler inn penger eller andre formuesgoder med hensikt eller viten om at midlene helt eller delvis skal brukes*

a. til å utføre en handling som nevnt i §§ 131, 134, 136 b eller §§ 137 til 144,

b. av en person eller gruppe som har til formål å begå handlinger som nevnt i §§ 131, 134, 136 b eller §§ 137 til 144, når personen eller gruppen har tatt skritt for å realisere formålet med ulovlige midler,

c. av et foretak som noen som nevnt i bokstav b eier eller har kontroll over, eller

d. av et foretak eller en person som handler på vegne av eller på instruks fra noen som nevnt i bokstav b.

*På samme måte straffes den som stiller banktjenester eller andre finansielle tjenester til rådighet for personer eller foretak som nevnt i første ledd bokstav b, c eller d.»*³⁰² De norske terrorbestemmelsene er også et resultat av en folkerettslig forpliktelse gjennom FN-resolusjon 1373 og FN-konvensjonen av 9. desember 1999 om bekjempelse av finansiering av terrorisme.³⁰³

Skyldkravet i den norske bestemmelsen utledes av *«med hensikt eller viten»*, med dette menes forsett. Under utarbeidelsen av den nye straffeloven i Norge viste departementet til terrorfinansieringskonvensjonens artikkel 2 som stilte krav til *«intention»* eller *«knowledge»* og konkluderte dermed med at forsett var tilstrekkelig.³⁰⁴

---

³⁰² LOV-2005-05-20-28, Lov om straff, straffeloven, § 135

³⁰³ Ot.prp. nr. 8 (2007-2008)

³⁰⁴ Ibid

5.1.1 Dom LB-2021-100870

Det vil følgelig trekkes frem en norsk avgjørelse for å belyse elementer basert på lovregulering i Norge

Sakens faktum og resultat

Hawala - dommen er en avgjørelse fra Borgarting lagmannsrett³⁰⁵

Saken gjaldt tiltale om terrorfinansiering etter straffeloven § 135 første ledd bokstav b og andre ledd.

Saken var først opp i tingretten, følgelig vil det tas utgangspunkt i behandling av dommen i

Lagmannsretten. Det fremkommer av dommens sammendrag følgende:

“... Lagmannsretten forkastet anken over lovanvendelsen og straffutmålingen fra den tiltalte som i tingretten ble dømt til fengsel i 5 år for å ha sendt til sammen 465 000 kroner til en fremmedkriger i ISIL. Det kunne ikke innfortolkes et vilkår for å rammes av straffeloven § 135 første ledd bokstav b at pengene må komme til nytte for ISIL.”³⁰⁶

Deler av dommen som er sentral i vurderingen av skyldkravet i terrorfinansieringsbestemmelsen, dette gjelder delen om straff for overføring med et ulovlig betalingsformidlingssystem.

Det fremgår i kapittel 2 i dommen hva gjelder sakens faktiske bakgrunn at det lå til grunn ulovlig hawalavirksomhet for minst NOK 4 millioner, tiltalte erkjenner ikke straffskyld for dette da tiltalte mener pengene har vært til hjelp for flyktninger og andre i Norge med å overføre penger til slektninger i Syria og at dette ikke kan forstås være forbudt.

Enheten for finansiell etterretning (EFE) i Økokrim underrettet PST i 2018 om mistenkelige økonomiske transaksjoner tilknyttet B.³⁰⁷ Han var fra tidligere kjent for PST gjennom miljøet rundt gruppen, hvor tiltaltes nevøer og brødre var sentrale.³⁰⁸

Det vil følgelig gis en beskrivelse på hva Hawalasyttemet er, for å få en bredere forståelse av dommen.

Hawala er et system for betaling og pengeoverføring over landegrensler.³⁰⁹ Systemet, som under forskjellige navn er velkjent og brukt i store deler av Asia og i deler av Afrika, fungerer som alternativ til

---

³⁰⁵ LB-2021-100870

³⁰⁶ <https://lovdata.no/dokument/LBSTR/avgjorelse/lb-2021-100870?q=LB-2021-100870>

Se feltet sammendrag

³⁰⁷ <https://lovdata.no/dokument/LBSTR/avgjorelse/lb-2021-100870?q=LB-2021-100870> se kap.3 punkt 1

³⁰⁸ <https://lovdata.no/dokument/LBSTR/avgjorelse/lb-2021-100870?q=LB-2021-100870> se kap.3 punkt 1

³⁰⁹ <https://snl.no/hawala>

bankvesenet, og er basert på tillit og islamske tradisjoner.³¹⁰ Bare kontaktpersonene i systemet kjenner identiteten til sender og mottaker i en transaksjon.³¹¹

Dette setter utvilsomt lys på hvor vanskelig det kan være i visse tilfeller å oppdage finansiering av terrorvirksomhet.

Det vil i det følgende fremgå av oppgaven hva retten la vekt på i dommen, sett i lys av vurderingen av skyldkravet.

Lagmannsretten la vekt på beviser som ble lagt frem, i det følgende vurderte retten at bevisene var overbevisende og tydelige. Det fremgår av dommen at ved ransaking hos tiltalte fant politiet bl.a. NOK 391 100 under madrassen, samt tre kladdebøker med noe som så ut til å være et hawala-regnskap.³¹² Den videre etterforskning av den ene tiltalte avdekket at han i Norge ved tre anledninger hadde mottatt fra annen tiltalt til sammen NOK 438 900, som så ut til å ha havnet hos mottaker i Syria med videre overlevering til en tredje tiltalt i ISIL.³¹³ Etterforskningen av tiltalt 1 viste ikke noen form for sympati med ekstrem islamisme og ISIL, men derimot mistanke om provisjon av de overførte beløp.³¹⁴

Dette ble videre i vurderingen av skyldkravet ansett som et tydelig bilde på at handlingen som ble utført av tiltalte hadde en hensikt, hensikten å støtte terrorvirksomhet. Videre fremkommer det av dommen at retten la vekt på at ISIL var en organisasjon som var kjent for terrorvirksomhet i flere land. I det følgende mente retten at tiltaltes økonomiske overføringer hadde som tydelig formål å være ment som et bidrag for å øke trusselnivået og destabilisere samfunnet.

Når det gjelder straffeutmålingen vurderte Lagmannsretten utmålingen som var bestemt av tingretten og fant at den var rimelig. Konklusjonen var følgelig at 5 år var en passende straff for å sette et lys på konsekvensene av slike handlinger ved å bidra til trussel for samfunnet.

Retten forkastet anken over lovanvendelsen, noe som indikerer at de mente at tiltaltes handlinger faktisk falt inn under definisjonen av terrorfinansiering i loven.

---

³¹⁰ <https://snl.no/hawala>

³¹¹ <https://snl.no/hawala>

³¹² HYPERLINK "<https://lovdata.no/dokument/LBSTR/avgjorelse/lb-2021-100870?q=LB-2021-100870>"<https://lovdata.no/dokument/LBSTR/avgjorelse/lb-2021-100870?q=LB-2021-100870> se kap.3 punkt 1

³¹³ <https://lovdata.no/dokument/LBSTR/avgjorelse/lb-2021-100870?q=LB-2021-100870> se kap.3 punkt 1

³¹⁴ <https://lovdata.no/dokument/LBSTR/avgjorelse/lb-2021-100870?q=LB-2021-100870> se kap.3 punkt 1

5.2 Lovregulering i Sverige

I svensk strafferett er terrorfinansieringsforbudet regulert i en egen lov - Lag (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m.³¹⁵ Bestemmelsen er et resultat av de folkerettslige forpliktelsene som de har tilsluttet seg til, dette følger direkte av Lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. § 1 at lover inneholder bestemmelser «*för genomförande av den internationella konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism som antogs av Förenta nationernas generalförsamling den 9 december 1999*»³¹⁶

Det følger av § 3 første ledd at; «*Den som samlar in, tillhandahåller eller tar imot pengar eller andra tillgångar i syfte att dessa skall användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att begå särskilt allvarlig brottslighet döms till fängelse i högst två år.*»³¹⁷

Skyldkravet i den svenske bestemmelsen utledes av ordlyden «*i syfte att (...) eller med vetskap om*». Dette oversettes direkte til «*med det formål (...) eller med kjennskap til*». En naturlig språklig forståelse tilsier at det stilles krav til et spesifikt formål eller nødvendig kjennskap til at beløpet skal anvendes til å begå særlig alvorlig forbrytelse.

Det fremkommer av lovkommentaren i svensk karnov at «*Kravet på syfte eller vetskap innebär att det för straffansvar krävs att gärningsmannen hade i var fall indirekt uppsåt till att tillgångarna skall användas för att begå brott. Eventuellt uppsåt eller likgiltighetsuppsåt räcker inte.*»³¹⁸

Det utledes basert på dette at skyldkravet i den svenske bestemmelsen er i motsetning til den norske og danske bestemmelsen er direkte forsett, altså et skjerpet forsettskrav. Sannsynlighetsforsettet og eventualitetsforsettet er ikke tilstrekkelig for å pålegges skyld.

Vurderingen av dette vil i det følgende illustreres i lys av rettspraksis.

5.2.1 Svea Hovrätt: Dom B 3687-05

Det vil følgelig trekkes frem en svensk avgjørelse for å belyse elementer basert på lovregulering i Sverige

Sakens faktum og resultat

---

³¹⁵ Lag (2002:444)

³¹⁶ Lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. § 1
Svensk författningssamling SFS 2002:444

³¹⁸ Svensk Karnov; http://www.westlaw.se/pls/onl_se/!ilseintk.request?funktion=lg&produkt=&normid=&prodid=614

Ansar Al-Islam saken gikk ut på to tiltalte som ble 10.03.2005 i Svea hovrätt funnet skyldig i forberedelse av terrorhandling, og for forsøk på finansiering av terrorvirksomhet. De to var tiltalt for å ha overført penger ved flere anledninger, til sammen 148.000 dollar, til organisasjonen Ansar al-Islam.

En domstol i Stockholm dømte Ali Berzengi (29 år) og Ferman Abdulla (25 år) for å ha samlet inn penger i en moske i Sverige som skulle finansiere terrorangrep for Ansar al-Islam.

Ansar er organisasjonen som mulla Krekar tidligere var leder for, og som myndighetene fremdeles mener han kan ha en tilknytning til. I juli 2019 ble Krekar dømt til 12 års fengsel for terrorplanlegging av en domstol i Bolzano nord i Italia, og i 2020 ble Krekar utlevert til italienske myndigheter.³¹⁹

Ansar al-Islam fikk i januar 2003 status som internasjonal terroristgruppe da Bush-administrasjonen la fram påstander om at gruppa inngår i al-Qaida-nettverket³²⁰

Hovrätten fant det imidlertid bevist at de to tiltalte hadde samlet inn, eller tatt imot pengene, og at hensikten til de to tiltalte åpenbart var at pengene skulle overføres til organisasjonen for at disse skulle brukes til å begå "særskilt allvarlig brottslighet", jfr. lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. §§2 og 3.

Tingretten ga på side 49 i dommen uttrykk for at det ikke rådet "någon tvekan om at gruppen Ansar al Islam/Ansar al-Sunna oppfyller de krav som i artikel 2 i EU:s rambeslut ställs för att anse att det rör sig om en terroristorganisation".³²¹

Hovretten utmålte følgelig straffen til fengsel i henholdsvis fem år og fire og et halvt år. I forhold til vurderingen ved finansieringss spørsmålet kom retten på bakgrunn av at begge de tiltalte inngikk i Ansar al-Islams nettverk, og tolkningen av de avlyttede telefonsamtalene, anså hovretten det

*... uppenbart att avsikten varit att dessa pengar skulle användas på samma sätt som de pengar som kom att överföras till Ansar al-Islam, dvs. för att begå särskilt allvarlig brottslighet.*³²²

I det følgende vil det belyses hva retten la vekt på:

Retten konkluderer med at begge de tiltalte har optrådt med hensiktsforsett i overnevnte sak. Det ble i vurderingen om tiltaltes handlinger var knyttet til forberedelse av terrorhandling lagt vekt på tiltaltes

---

³¹⁹ https://snl.no/Mulla_Krekar

³²⁰ https://snl.no/Ansar_al-islam

³²¹ B 3687-05 s. 49

³²² B 3687-05 s. 24

overføring av penger, herunder totalt 148 000 dollar. Det fremgår av retten at dette ble ansett som alvorlig, og ble følgelig knyttet til finansiering av potensielle terrorangrep. Retten vurderte bevisene som ble lagt frem i retten, herunder vitneutsagn og elektroniske bevis for å fastslå skyldspørsmålet. I det følgende vurderte også retten at organisasjonen Ansar al-Islam og dens formål og aktivitet som utvilsomt hadde historie og karakter forbundet med terrorvirksomhet.

Det vil i det følgende redegjøres for likheter og ulikheter basert på det overstående.

5.3 Likheter

Ved sammenligning av oppfyllelsen i skyldkravet i de ulike dommene vil det i det følgende legges vekt på likheter.

Alle tiltalepunktene i overnevnte saker var knyttet til ulike former for terrorfinansiering. Herunder direkte eller indirekte støtte til forberedelse og utførelse av terrorhandlinger. I flere av sakene var det ikke bare tale om enkeltpersoner, men også medvirkende parter. Herunder, søsken, ektefeller og organisasjoner som var knyttet til terroraktiviteter. Bevisførselen i sakene ble nøye vurdert av retten, ofte inkluderte bevisførselen dokumentasjon av spor, vitner og dokumenterte pengeoverføringer. Retten vurderte heretter bevisene for å fastslå skyldspørsmålet. Det ble under disse vurderingene lagt vekt på om bevisene kunne fastslå tydelig nok at pengene hadde til hensikt å komme frem til en mottaker som var tilknyttet terrorhandlinger.

Retten la også vekt på de ulike organisasjonene som ble ansett som terrorgrupper, deres karakter og knytning til terrorhandlinger og alvorret rundt disse. Selv om straffeutmålingen var ulik i utfallet av dommene var det vanlig å idømme fengselsstraff i alle sakene.

5.4 Ulikheter

I det følgende vil ulikheter i overnevnte saker løftes.

Den største og mest åpenbare forskjellen i sakene er at de er håndtert i forskjellige rettsystemer og er underlagt ulike lover og prosedyrer. Tolkningen av anvendelsen av lovene knyttet til finansiering av terrorvirksomhet og terroraktivitet samt. Straffeutmåling, vil naturligvis være påvirket av dette i de ulike dommene. I det følgende vil en annen vesentlig forskjell i dommene utvilsomt være de tiltaltes tilknytning til den organisasjonen tiltalte ønsket og finansiere. Selv om tiltalepunktene alle angår terrorfinansiering samt forberedelse til terrorhandlinger er det ulike momenter det blir lagt vekt på, straffeutmålingen er likeledes ulik i rettsanvendelsene. De nasjonale ulikhetene vil påvirke hvilken grad

av involvering som kreves for å fastslå skyld. I de overnevnte sakene ble det nevnt ulike organisasjoner som er knyttet til terroraktivitet slik som Ansar al-Islam og Den Islamske Stat (IS). Retten vurderer organisasjonenes tidligere tilknytning til terrorhandlinger på ulike måter basert på nasjonale sikkerhetsvurderinger. Disse kan være ulike fra land til land. Straffeutmålingen i de respektive landene vil vurderes ut ifra tidligere rettspraksis og faktorer i lovgivningen som påvirker hvordan straff blir vurdert og fastsatt av retten.

5.5 Delkonklusjon

I fremstillingen av dommene fra Danmark, Sverige og Norge foreligger det noen ulikheter i vurderingen om forsettkravet er oppfylt. Det svenske forsettkravet er noe skjerpet sett i lys av det danske og det norske, mens det kan trekkes flere likheter mellom dansk og norsk rett på hva som er lagt til grunn i vurderingen av hvilken grad tiltalte har handlet med forsett.

I de danske og den norske saken kreves det ikke forsett om å medvirke direkte til bestemt terrorhandling – men det kreves den type intensjon, samtidig som at pengene ikke nødvendigvis trengs utleveres direkte til formålet i for en konkret terrorhandling, men det vil være nødvendig for retten å kunne legge til grunn at det er en hensikt at terrorgruppen skal motta pengene og tjene på handlingen.

Det vil i det følgende redegjøres for den andre problemstillingen om hva man kan lære av å sammenligne skyldkravet i straffelovens terrorbestemmelser i Skandinavia.

6 Sammenfatning og konklusjon

6.1 Rettspolitisk

Det har gjennomgående tatt utgangspunkt i gjeldende rett, altså de lege lata om straffelovens skyldkrav til terrorfinansieringsbestemmelsen, jf. strl. § 114 b. Det skal i det følgende basert på de lege lata vurderes hvordan vurderingen av skyldkravet i strl. § 114 b burde ha vært, altså de lege ferenda.

Skyldkravet i terrorfinansieringsforbudet i strl. § 114 b er subjektiv skyld som omfatter alle grader av forsett. Gjennomgående i avhandlingen illustreres viktigheten av å ha et slikt skyldkrav. Det sikrer de

tiltaltets rettigheter om å få en rettferdig rettergang, med bevis som «ud over enhver tvivl» skal sikre at skyld forelå. Det bidrar til rettssikkerhet³²³ og proporsjonalitet.³²⁴

Det fremkommer av PET sin risikorapport fra 2023 at «terrortruslen mod Danmark fortsat er i niveauet alvorlig.»³²⁵ Terrortrusselen er en av de mest alvorlige og uforutsigbare truslene mot et samfunn. I et samfunn som stadig er i utvikling, og det forekommer nye metoder å finansiere terror på som er vanskelige å bevis – er det nødvendig med en bestemmelse som effektivt bekjemper terrorfinansiering. Det er derfor nødvendig at skyldkravets rekkevidde er tilstrekkelig for å påvise at det foreligger en sammenheng mellom intensjon og handling.

Ved gjennomgåelsen av skyldkravet i strl. § 114 b om terrorfinansiering at det omfatter alle grader av forsett. Dette bidrar til at det er større rom for å avgjøre skyld, avhengig av de subjektive og objektive omstendighetene – samt. som det bidrar til at hensynet til beskyttelsen av de individuelle rettigheter og rettssikkerhet blir ivaretatt. Det fremkommer videre av gjennomgåelsen at skyldkravet kan ha en avskrekkende og forebyggende funksjon.

På den andre siden omhandler forsett om en bevisbar sammenheng mellom intensjon og handling. Det krever store mengder etterforskning og rettsforfølgelse, noe som potensielt kan ha en byrdende effekt på rettssystemet. Av rettspraksis ser man at for å avgjøre om en person, gruppe eller sammenslutning skal omfattes som terrororganisasjon krever store mengder bevis og mange ressurser. Det er også et prinsipp om proporsjonalitet som må foreligge, dette kan føre til uforholdsmessige straffereaksjon – spesielt da det er et prinsipp om at like saker skal behandles likt.

Da det er et krav om at domfellelsen skal baseres på «ud over enhver tvivl», ser man i lys av rettspraksis at for å bevise skyldkravet krever det inngripende bevis i form av eksempelvis avlytning. I U.2014.3017.V ble det foretatt avlytninger av telefonen til de tiltalte, samt. faren deres. Dette var nødvendig for å bevise forsettet, men også et inngripende overgrep i rettighetene til enkeltpersoner.

Det er komplisert avveining mellom samfunnets interesser om å beskyttes mot terrorhandlinger og enkeltpersoners privatliv.

---

³²³ Rettssikkerhet er sikkerhet for enkeltpersoner som er trygget gjennom rettsordenen. Rettssikkerhet står sentralt i enhver rettsstat, <https://snl.no/rettssikkerhet>

³²⁴ Proporsjonalitetsprinsippet (også kalt forholdsmessighetsprinsippet) går ut på at det kan oppstilles et krav om forholdsmessighet mellom mål og middel, eller lovbrudd og straff, <https://jusleksikon.no/wiki/Proporsjonalitetsprinsippet>

³²⁵ PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf> s. 4

Danmark har en internasjonale forpliktelse til å sikre at den danske strl. § 114 b er i samsvar med de internasjonale konvensjoner, anbefalinger og lover. Dette streves det i retning av, og man kan se i lys av betenkninger at bestemmelsen hele tiden vurderes opp mot de internasjonale forpliktelsene. På bakgrunn av dette kan man få verdifulle innsikter og perspektiver som kan bidra til et mer effektivt og veloverveid skyldkrav.

Det kan på den andre siden svekke den nasjonale suverenitet, samt. som det minker mulighetene for å forme loven i lys av de nasjonale utfordringer og forhold. Da de ulike landene har store forskjeller i kultur og juridiske system, som ikke nødvendigvis passer inn i den danske kulturen og juridiske system.

Skyldkravet i terrorfinansieringsforbudet dekker alle grader av forsett, men det kan være nødvendig med en reform som inkluderer samfunnsutviklingen som skjer, da det oppstår nye og kompliserte metoder å finansiere terror på. Det kan være nødvendig med en skjerpelse av terrorfinansieringsforbudet.

6.2 Konklusjon

Overordnet sett er det terrorfinansiering som har bidratt til terrorhandlinger, som igjen har gitt oss flere viktige lærdommer og erfaringer som kan bidra med bekjempelsen mot denne typen kriminalitet mer effektivt.

En av de viktigste lærdommene er betydningen av å ha en samordnet og helhetlig tilnærming til forebygging og bekjempelse av terrorfinansiering. Dette inkluderer tett samarbeid mellom politi, påtalemyndigheter, finansielle institusjoner og andre relevante aktører, samt internasjonalt samarbeid på tvers av landegrenser. I det følgende ser man i lys av dette betydningen av å ha gode nok lovverk for å straffe handlinger basert på finansiering eller forsøk på finansiering av terrorhandlinger.

I 2020 kom det en lovendring i den danske straffeloven som omhandler nettopp strafferammen hva gjelder terrorbestemmelser:

Lov 2020-06-16 nr. 883 om ændring af straffeloven (Skærpe af straffen for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser) ³²⁶

Det fremgår av lovendringen at straffen skjerpes for overtredelse av straffelovens terrorbestemmelser (§ 101 a, §§ 114-114 j og § 136 2. ledd), dels gjennom en generell økning av strafferammen, dels gjennom en generell økning av gjeldende straffenivå med om lag halvparten av straffen som i dag er

---

³²⁶ <https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000852595>

fastsatt – eller ville bli fastsatt – av domstolene. Det fremgår videre av lovendringen at særlig når det gjelder brudd på straffelovens § 101 a ledd. 1, om tilslutning til en fiendtlig, væpnet styrke i utlandet som kjemper mot den danske stat, og § 114 j, stk. 1, om forbud mot innreise og opphold i enkelte konfliktområder, foreslås det imidlertid at straffenivået skjerpes ytterligere, slik at det henholdsvis dobles og fire ganger så høyt.³²⁷

Dette sier noe om behovet for å betydeligere større inngripende konsekvenser på forbrytelser som blir utført med den hensikt å begå terrorhandlinger.

Loven er en del av Regjeringens fremlagte utspill av 2020-01-16: “Vi passer på Danmark- 8 tiltak mot fremmedkrigere” Det fremgår av formålet med loven å styrke innsatsen mot fremmedkrigere og andre terroridømte ytterligere ved å gjennomføre initiativer fra utspillet, hva omfatter en tettere kontroll og en skjerpelse i strafferammen. I det følgende vil det antas at det på sikt kommer til å utvikles enda bedre og mer effektive tiltak for å bekjempe terrorfinansiering.

Strafferammen må være tilstrekkelige for å avskrekke potensielle terrorfinansierer og beskytte samfunnet, samtidig som tiltakene også må være proporsjonale og i tråd med grunnleggende rettigheter og friheter. Skyldkravet i strl. §114 b) er en viktig juridisk faktor i terrorfinansieringssaker. Ved å sammenligne skyldkravet i nordisk rett, fremgår det både likheter og ulikheter ved fortolkningen av skyldkravet. Disse ulikhetene er basert på landets egne individuelle risikorapporter som gir en pekepinn på hvilke prioriteringer og utvikling det respektive landet har. Videre for en helhetlig forståelse av skyldkravet, kreves det en analyse av rettskilder, forarbeider, rettspraksis og rettslige prinsipper. Dette har i arbeidet med avhandlingen bidratt til å forstå hvordan skyldkravet er tolket og anvendt på en rettferdig måte.

Avhandlingens rettsdogmatiske analyse av skyldkravet i strl. §114 b) samt. den komparative delen av skyldkravet gir en verdifull oversikt i lovgivning og rettspraksis angående terrorfinansiering. I det følgende bidrar dette til en bedre forståelse for, og belyse viktigheten av videreutvikling av lovgivningen og rettssystemer i bekjempelsen av terrorisme.

Videre legges det vekt på viktigheten av at det er høyst nødvendig med aktører i kampen mot terrorfinansiering som jobber aktivt for å forhindre at terrorgrupper og terrorister får tilgang til midler og ressurser som muliggjør utførelsen av terrorhandlinger. Vi lever i en verden som stadig utvikler seg, og innflytelse samt samarbeid på tvers av landegrenser er blitt svært normalisert. Dette resulterer også

---

³²⁷ <https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000852595>

til at det er lettere å oppnå finansiering til terrorhandlinger på bakgrunn av for eksempel virtuell valuta, hawala – virksomhet samt. lav sporingskapasitet.

Terrorfinansiering er en stor trussel både innad i Danmark og globalt. Da trusselen ikke vil avtas, men tvert imot øker med hjelp av flere innovative måter og finansiere terrorvirksomheter på, er det viktig at regjeringen og domstolene prioriterer risikobildet.

7 Litteraturliste

7.1 Lovgivning

- Lovebekendtgørelse 2022-09-28 nr 1360 Straffeloven
- Lovbekendtgørelse 2020-06-16 nr. 883 om ændring af straffeloven
- Lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. (2002:444)
- Lag om straff för terroristbrott (2003:148)
- LOV-2018-06-01-23 Lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsloven)
- LOV-2005-05-20-28 Lov om straff (straffeloven)

7.2 Konvensjoner, direktiver

- FN-konventionen af 9. december 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme
- Den Europeiske Menneskerettskonvensjonen (EMK) av 4. november 1950
- EUs tredje hvitvaskingsdirektiv (2005/60/EF) og EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv (2015/849/EU)

7.3 Lovforarbeid, høringsvar, cirkulære og veiledninger

- Lov 2020-06-16 nr. 883 om ændring af straffeloven
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001)
- Lovforslag 31. mars 2006 nr. 217 og 13. desember 2001 nr. 35
- Folketingets Retsudvalg svar på spørsmål 122 av 2. mai 2002 jf. Elholm, Madsen, Rahbæk og Røn, Kommentert straffelov, 2022, s. 73
- justisministerens svar på spørsmål 131 opptrykt i FT-2001-02, 2.saml., B.1501.
- Redsutvalget, alm. Del – bilag 630

7.4 Betekninger

- Betænkning; 2012 nr. 1531
Strafudmåling - samspillet mellem lovgiver og domstole

- Betænkning; 2006 nr. 1474 Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme

7.5 Rapporter

- FATF, Anti- money laundering and counter- terrorist financing measures, Denmark's Risk and General Situation, Executive Summary Report, FAFT, Paris, France 2017
- PET og CTA's vurdering af terrortruslen mod Danmark, mars 2023
- Nationell Rikbedomning av penningtvatt och finansiering av terrorism i Sverige 2020

7.6 Rettspraksis

7.6.1 Danmark

- U.2007 1831 H
- U.2009.1453H
- U.2012.2562.H
- U.2014.3017
- Tfk2014.886
- U. 2014.3017
- OE 2016.S.3006.14
- U.2018 769

7.6.2 Norge

- LB-2021-100870

7.6.3 Sverige

- B 3687-05 Svea Hovrätt

7.7 Litteratur

- Elholm, T., Madsen, L.L., Rahbæk, H., Røn, J. (2022). *Kommentert straffelov – speciel del* (12.utg.). Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Langsted, L.B. & Langsted, P.H. (2020). *Hovedlinjer i erhvervsstrafferetten* (8.utg.). Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Munk – Hansen, Carsten. (2022). *Retsvidenskabsteori* (3. utg.). Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

- Evald, Jens. (2020). *Juridisk teori, metode og videnskap* (2. utg.). Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Evald, Jens. (2011). *At tænke juridisk: juridisk metode for begyndere* (4. utg.). Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Andenæs, J., Rieber – Mohn, G.F., Sæther, K.E. (2016) *Almindelig strafferett* (6.utg.). Universitetsforlaget.

7.8 Internett

- Lovdata: <https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/2005-05-20-28>
- Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/LBSTR/avgjorelse/lb-2021-100870?q=LB-2021-100870>
- Karnov: <https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000852595>
- Karnov: https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000511394?dq=straffeutm%C3%A5ling#KBET20121531_2
- Karnov: https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000752945?anchor=TFK20161025-01#OE2016_S_3006_14
- Karnov: https://pro.karnovgroup.dk/document/7000914322/LBKG20221360_P114B/compare_versions
- Karnov: https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000806594#U20180769-01_N2_1
- Jurabibliotek: <https://www.jurabibliotek.dk/previewpdf/book/9788771984866/book-part-9788771984866-sec31.xml?pdfJsInlineViewToken=282074388&inlineView=true>
- Ft.dk: https://www.ft.dk/samling/20191/lovforslag/l130/20191_l130_som_fremsat.htm
- Jura.ku.dk: https://jura.ku.dk/jurabog/pdf/juridiske-monografier/waaben_strafferettens_ansvarslaere_1987.pdf
- Rettsinformasjon: <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/20012XX00028>
- Högsta domstolen:
- Wikipedia: https://no.wikipedia.org/wiki/Kurdistan_arbeiderparti
- Regjeringen: https://www.regeringen.dk/media/1312/et_staerkt_vaern_mod_terror.pdf
- Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-strategi-for-bekjempelse-av-hvitvasking-terrorfinansiering-og-finansiering-av-spredning-av-masseodeleggelsesvapen/id2706323/>
- Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-21-20122013/id718216/?ch=2>

- Regjeringen: https://www.regeringen.dk/media/1312/et_staerkt_vaern_mod_terror.pdfv
-
- Polisen.se: <https://polisen.se/om-polisen/samordning-mot-penningtvatt-och-finansiering-av-terrorism/regelverk-och-praxis/>
- Store norske leksikon: <https://snl.no/hawala>
- Store norske leksikon: https://snl.no/Ansar_al-islam
- Store norske leksikon: https://snl.no/Mulla_Krekar
- Store norske leksikon: <https://snl.no/sympati>
- Store norske leksikon: https://snl.no/Ansar_al-islam
- Store norske leksikon: https://snl.no/Mulla_Krekar
- Store norske leksikon: <https://snl.no/presens>
- Store norske leksikon: <https://snl.no/penger>
- Store norske leksikon: <https://snl.no/rettssikkerhet>
- Den store danske: https://denstoredanske.lex.dk/simpel_uagtsomhed
- Den store danske: https://denstoredanske.lex.dk/grov_uagtsomhed
- Synonymordboka: <https://www.synonymordboka.no/no/?q=r%C3%A5dighet>
- Pet.dk: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf>
- Domstol.no: <https://www.domstol.no/globalassets/upload/hret/avgjorelser/2007/hr-2007-01869-a.pdf>
- Treaties: <https://treaties.un.org/doc/db/terrorism/english-18-11.pdf>
- Faktalink: <https://faktalink.dk/titelliste/den-danske-antiterrorlov>
- Anklagemyndigheden: https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/inline-files/Hvidvasksekretariatet_Kvartalsrapport%20Q4%202022_Final.pdf
- Politiets sikkerhetstjeneste: <https://pst.no/globalassets/artikler/utgivelser/2020/nasjonal-trusselvurdering-om-hvitvasking-og-terrorfinansiering-2020.pdf>
- Nasjonal risikovurdering: <https://www.nsr-org.no/uploads/images/Nasjonalrisikovurderinghvitvaskingogterrorfinansiering2022-nett.pdf>
- Økokrim: <https://www.okokrim.no/om-oekokrim.549304.no.html>
- Europarådet: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:22018A0622\(01\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:22018A0622(01)&from=ES)
- Forsvarets etterretningstjeneste: <https://www.fe-ddis.dk/>

- Justisministeriet: <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2022/07/National-strategi-for-forebyggelse-og-bekaempelse-af-hvidvask-og-terrorfinansiering-2022-2025.pdf>
- Skat.dk: <https://skat.dk/data.aspx?oid=1919808>
- Jusinfo: <https://jusinfo.no/strafferett/straffbarhetsvilkarene/de-fire-straffvarhetsvilkarene/>
- Jusleksikon: <https://jusleksikon.no/wiki/Proporsjonalitetsprinsippet>

8 Bilag

Bilag 1 av 5 – Samarbeidsavtale

Bilag 2 av 5 - Prosessavsnitt

Bilag 3 av 5 – Skjerm bilde som illustrer sammenligning av tidligere strl. § 114b og nåværende

Bilag 4 av 5 – Skjerm bilde som illustrer sammenligning av tidligere strl. § 114b og nåværende

Bilag 5 av 5 – dokumentasjon på antall anslag